

Research Paper

Pathology of Tourism Studies in the Journal of Rural Research: Application of Content Analysis

Seyyed Mohammad Mirtaghian Roudsari¹, *Mohammad Amin Khorasani²

1. Lecturer in the Faculty of Cultural Heritage, Handicraft and Tourism, Mazandaran University, Nowshahr, Iran.
 2. Assistant professor, Department of Human Geography, Faculty of Geography, University of Tehran, Tehran, Iran.

Citation: Mirtaghian Roudsari, S. M., & Khorasani, M. A. (2019). [Pathology of Tourism Studies in the Journal of Rural Research: Application of Content Analysis (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 10(2), 328-359, <http://dx.doi.org/10.22059/jrr.2019.278124.1343>

doi: <http://dx.doi.org/10.22059/jrr.2019.278124.1343>

Received: 17 Mar. 2019
 Accepted: 08 June 2018

ABSTRACT

This study adopts a pathological approach to aim at tourism research in the Rural Research Quarterly. It is a qualitative study in terms of nature and an applied one in terms of purpose. The research was conducted through the content analysis of 38 articles in the Quarterly Journal of Rural Studies. Initially, previous studies were reviewed and an integrated model was developed to determine the content analysis indicators. Then, the selected sample of articles written in the field of tourism was evaluated. The macro dimensions of the model in content analysis included identity, structure, function and citation. The validity and the reliability of the study were confirmed based on the validity of the check list and reliability of the editors. Two different software packages, iMindMap9 and SPSS25, were used in the analysis process. The causes of deviation and the challenges of tourism research were identified, and the results were reported according to the dimensions of the content analysis model. Finally, certain solutions were proposed on the basis of the findings.

Key words:

Pathology, Content analysis, Journal of Rural Research, Tourism studies, Iran

Copyright © 2019, Journal of Rural Research. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

Extended Abstract**1. Introduction**

The use of content analysis methods in tourism studies has grown considerably in recent year. This is owing to their diversity as well as ability to assess the state of affairs based on standards. The content analysis of tourism research provides insights into

the limitations, damages, and sections requiring further attention.

This paper is important in terms of its purpose, which is the pathology of tourism interdisciplinary research through content analysis methods. It provides a framework for identifying the elements that must be reported in order to make tourism studies transparent, effective and stable. Recommendations are also made for the best method of content analysis to be used in future tourism research. Therefore, this article promises to be useful for

* Corresponding Author:

Mohammad Amin Khorasani, PhD

Address: Department of Human Geography, Faculty of Geography, University of Tehran, Tehran, Iran.

Tel: +98 (21) 61113526

E-mail: khorasani_ma@ut.ac.ir

improving interdisciplinary studies in the field of tourism. The research questions are as follows:

- a) What is the identity status of tourism articles in the Journal of Rural Research?
- b) What is the structural status of tourism articles in the Journal of Rural Research?
- c) What is the functional status of tourism articles in the Journal of Rural Research?
- d) What is the citation status of tourism articles in the Journal of Rural Research?

2. Methodology

This research is a qualitative in terms of nature, applied in terms of type, and descriptive and cross-sectional in terms of method. The statistical population of the study consisted of 38 articles in the field of tourism published in the Journal of Rural Research in the period of 2011-2018. To evaluate the articles, a quantitative analysis was performed of documentary contents. The evaluation indicators were determined according to previous pieces of research and the authors' overview. Through the analysis process, the evaluation indicators for each article were reviewed individually and then entered into the software. The iMindMap9 software package was used to map the model of content analysis indicators. Also, by the SPSS25 software, the articles were classified and analyzed. The data analysis was done with descriptive statistical methods, such as data categorization based on distribution, percentage frequency, mean, and plotting. The validity of the checklist was confirmed by expert professors. Also, in order to confirm the reliability, each part of the content analysis was done by two researchers, and then the results were compared together.

3. Results

Identity findings: The temporal trend in the publication of articles in the field of tourism in the Journal of Rural Studies is a sinusoidal process, but it can be claimed that, on average, five papers are published every year. The period of "submission-acceptance" of these papers, almost tends to be more balanced (6 months). Also, the discipline of most researchers is geography.

Structural findings: As many as 71% of abstracts do not have conclusions and suggestions (at least the most important conclusion and suggestion). The articles are applied research (84%), quantitative research (66%) and

survey-analytical research (80%). As for the distribution of samples, the statistical population involves all the tourism stakeholders in a balanced manner, and, in most studies, the population size is specified and definite. The most commonly used sampling methods are targeted and convenience sampling. To estimate the sample size, the Cochran formula is mainly used. In terms of the instrument type, questionnaire has mostly been used. In the case of tool reliability, all the papers use Cronbach's alpha analysis. Also, the mainly used software is SPSS, and the mostly used method of analysis is descriptive and inferential statistics.

Functional findings: Considering the subjects studied, four themes can be identified including "Rural Tourism Sustainable Development", "Rural Tourism Management and Planning", "Rural Tourism Marketing" and "Rural Tourism Economics". In terms of "tourism types", rural tourism (66%) has been studied the most. In terms of the "description of the study area", more than half of the articles reported the study area in general and with non-academic and non-classified information, and 20% of the articles did not provide any information in this regard. The highest number of reports on demographic characteristics for local communities belongs to gender and age, but, for tourists, it is related to gender and education.

Functional findings: In terms of "citation type", most articles have cited the studies published from 2011 to the third issue of 2018. Also, there seems to be a greater tendency to cite articles than books and thesis.

4. Discussion

In our review of the tourism studies published in the Journal of Rural Research, no article was found written merely by women researchers. As many as 86% of the articles followed the test theory (i.e. the deductive strategy), while 50% lacked theoretical foundations. Also, 45% of the articles were without discussion. In terms of conclusion, 55% of the articles had a typical conclusion of applied type, and 45% of them had thematic conclusions (as in brochures). There was even one article without a conclusion.

5. Conclusion

Many articles (66%) have considered tourism as a dependent variable. In addition, the attitudes expressed in 90% of the articles toward tourism relate to the existing status of the field. Also, in terms of research tendency, 60% of the articles tend to be constructive. On average,

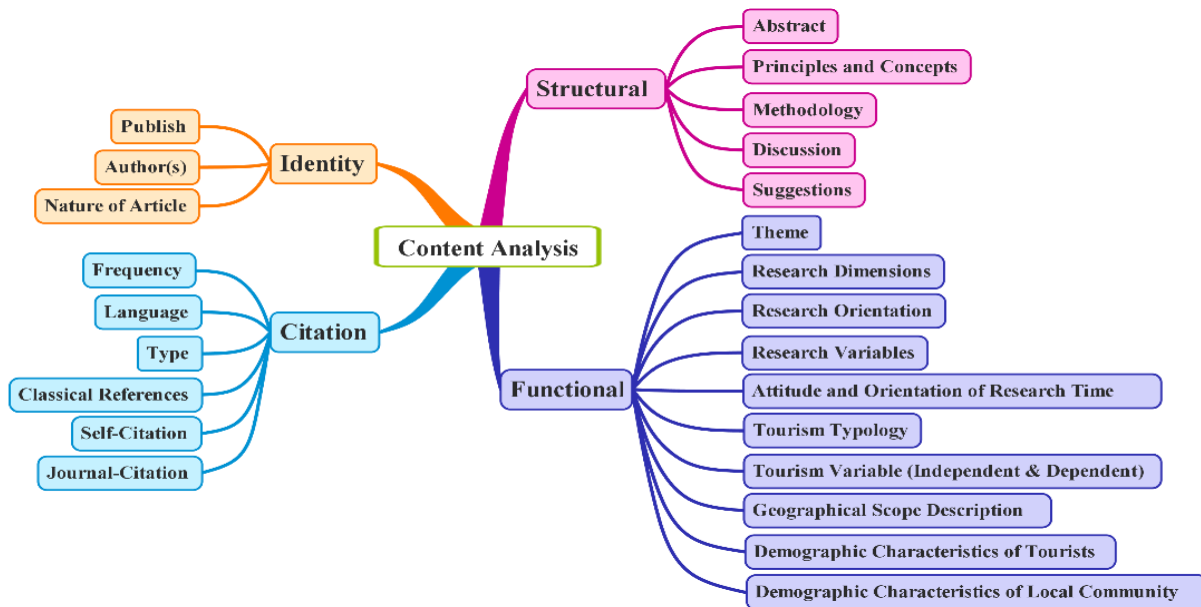
every article makes 64% of its citations to external sources and the remaining 36% to internal sources.

Acknowledgement

The authors thank Dr. Leila Habibi for providing valuable information during a telephone interview about the issue of the impact of gender in tourism research

Conflict of Interest

The authors declared no conflicts of interest

(Fig. 1):Graphical abstract. Source: Authors, 2019

آسیب‌شناسی مطالعات گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی: کاربست تحلیل محتوا

سیدمحمد میرتقیان رودسری^۱، *محمدامین خراسانی^۲

۱- مدرس، گروه گردشگری، دانشکده میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری، دانشگاه مازندران، نوشهر، ایران.

۲- استادیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، گروه جغرافیای انسانی، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

حکیده

تاریخ دریافت: ۲۶ اسفند ۱۳۹۷

تاریخ پذیرش: ۱۸ خرداد ۱۳۹۸

پژوهش حاضر با هدف آسیب‌شناسی پژوهش‌های گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی انجام پذیرفت. روش پژوهش به لحاظ ماهیت، کیفی، از نظر هدف و نوع، کاربردی و با رویکرد تحلیل محتوای اسناد بود. جامعه آماری پژوهش، مقاله‌های حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی به تعداد ۳۸ مورد بود که با استفاده از رویکرد تمام‌شماری تمامی مقالات در تحلیل شرکت داده شدند. برای تعیین شاخص‌های تحلیل محتوا، در ابتدا، با مطالعه پژوهش‌های پیشین، مدلی یکپارچه ارائه و سپس بر اساس آن، ۳۸ مقاله موجود در حوزه گردشگری، ارزیابی گردید. ابعاد کلان مدل در تحلیل محتوا شامل ابعاد شناختاری، ساختاری، عملکردی و استنادی بود. روایی و پایایی از طریق روایی فهرست کنترل و پایایی مصحح تأیید گردید. از دو بسته نرم‌افزاری iMindMap^۵ و SPSS^{۲۵} در فرآیند تحلیل استفاده شد. نتایج تحقیق در غالب شناسایی آسیب‌ها و چالش‌های پژوهش‌های گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی با توجه به ابعاد مدل تحلیل محتوا گزارش شد و مبتنی بر آن‌ها، راهکارهای لازم پیشنهاد و ارائه گردید.

کلیدواژه‌ها:

آسیب‌شناسی، تحلیل محتوا، فصلنامه پژوهش‌های روستایی، مقالات گردشگری، ایران

مقدمه

Dadgar & Motaharinia, 2015) و با وسعت بین‌المللی‌شان، همانند دانشگاهی هستند که در آن‌ها یافته‌های پژوهشی به بحث گذاشته می‌شود (Azimzadeh, Shajie, Saffar & Afroozi, 2017). اهمیت و ضرورت فعالیت‌های علمی پژوهشگران و نشریات و نقش آن‌ها در توسعه بسیاری از کشورها به‌وضوح مشخص شده است (Allahyari et al., 2015).

همانند ابعاد دیگر توسعه، توسعه علمی، امری شدنی است، البته پیچیده‌تر و بلندمرتبه‌تر (Allahyari et al., 2015)، و طبیعتاً این امر به‌خودی‌خود حاصل نمی‌شود (Radfar, 2014) بلکه با بررسی وضعیت پژوهشی و ارزیابی فعالیت‌های علمی پژوهشگران و نشریات همراه خواهد بود (Mirhoseini & Jalili Baleh, 2009). چنانچه فرآیند پژوهش متناسب با شناخت واقعیت تعیین شود (Mohammadneghad Shurkaee, Jashni Arani & Yazdani, 2011) توسعه دست‌یافتنی خواهد بود. از این‌رو، با توجه به نقش و اهمیت مقالات و نشریه‌های علمی در عرصه علم و دانش (Ghahnaviyeh et al., 2011)، تحلیل و بررسی روند آن‌ها بیش‌ازپیش اهمیت دارد (Azimzadeh et al., 2017).

در این بستر باید توجه داشت مطالعاتی که در باب یک موضوع مشخص صورت می‌گیرند، لزوماً از ارزش یکسانی برخوردار

در دنیای امروز، توسعه، تا حد زیادی به پژوهش بستگی دارد (Bashiri, & Khorasani, 2017). پژوهشگران در گرایش‌های مختلف علمی، پژوهش‌هایی انجام داده (Asgari, Elahi & Poorsoltani, 2014) و با هدف ارائه روزآمد به دیگران، آن‌ها را به شکل مقاله در نشریات چاپ می‌کنند (Ghahnaviyeh, Movahedi, Yarmohamadian & Ajami, 2011) و از این طریق به نشر علم در سراسر جهان کمک می‌نمایند (Hatami Naghani & Abessi, 2017).

نشریات علمی و مقالات منتشرشده در آن‌ها، به‌عنوان قلب تپنده حیات علمی جوامع (Zeraatkar & Alishan karami, 2013)، باوجود پُرهزینه و وقت‌گیر بودن فرآیند انتشار (MalekMohammadi, 2008)، نقش مهمی را جهت تولید، انباشت و توزیع داده‌ها و اطلاعات علمی (Zaki, 2007) و شکل‌دهی به شبکه پیچیده تبادل اطلاعات (Allahyari, Daghighi Masouleh & Eftekhari, 2015) ایفا می‌نمایند و نیز نسبت به کتب و سایر منابع برای پژوهشگران جذابیت و کاربرد بیشتری دارند (Noie, 2011).

نشریه‌ها از اصلی‌ترین قالب‌های انتقال و تبادل دانش در سطح علمی تحقیق به‌حساب می‌آیند (Mohammadi, Motaghy

* نویسنده مسئول:

دکتر محمدامین خراسانی

نشانی: تهران، دانشگاه تهران، دانشکده جغرافیا، گروه جغرافیای انسانی.

تلفن: ۶۱۱۱۳۵۲۶ (۲۱) ۹۸+

پست الکترونیکی: khorasani_ma@ut.ac.ir

همکاری‌های پژوهشی همراه شده است (Gursoy & Sandstrom, 2016). به‌طور مثال، در سال‌های اخیر، رشته گردشگری در پایگاه وب.آو.ساینس^۲ به‌عنوان یک گروه و طبقه علمی مستقل شناخته شده که بازتابی از پیشرفت‌های این رشته است (Min, Park & Kim, 2016). یا اینکه در دایره‌المعارف گردشگری، تعداد نشریه‌های گردشگری برای قبل از سال ۱۹۸۰، کمتر از ۱۰ جلد گزارش شده و این رقم برای سال ۲۰۱۵، تا ۲۹۰ جلد افزایش یافته که در حدود ۱۵۰ جلد آن به زبان انگلیسی منتشر می‌شود (McKercher & Tung, 2015)، یعنی بین‌المللی و برای افراد بسیاری قابل درک هستند. نشریه‌های گردشگری، به‌عنوان بستر اصلی تعاملات علمی، هم مقالات فردی را منتشر نموده و هم منعکس‌کننده دامنه و محبوبیت نسبی موضوعات پژوهشی در طول دوره‌های زمانی مشخص و برای مناطق جغرافیایی خاص هستند (Shen, Morrison, Wu, Park, Li & Li, 2018).

در تأیید میان‌رشته‌ای بودن گردشگری باید بیان نمود که همسو با رشد مطالعه گردشگری در قرن بیستم (Echtner & Jamal, 1997)، رشته‌های علمی دیگر به‌ویژه در حیطه علوم انسانی و اجتماعی به‌طور فزاینده‌ای مطالعه ابعاد و ویژگی‌های مختلف گردشگری را در کانون توجه قرار داده‌اند (Bayat, Badri, Rezvani & Faraji Sabokbar, 2013). در این میان، حضور موضوعات گردشگری در مطالعات جغرافیدانان بسیار چشمگیر بوده است (Hall & Page, 2006) زیرا از دیدگاه آن‌ها ماهیت گردشگری معرّف پدیده‌ای جغرافیایی است (Williams, 2009). به‌علاوه، مطالعه گردشگری نیازمند نگاهی کل‌نگر و نظام‌مند است (Ziaee & Abbaspoor, 2015) که جغرافیا آن نگاه کل‌نگر و نظام‌مند است. آمیختگی گردشگری در جغرافیا، مهم‌ترین شکل هم‌پیوندی محیط انسانی اجتماعی در محیط طبیعی است. این محیط‌ها به‌عنوان رکن اصلی جریان گردشگری ایفای نقش می‌کنند (Karami, 2012).

به‌رغم آنکه گردشگری از موضوعات داغ دهه‌های اخیر بوده و در رشته‌های مختلفی [به‌ویژه جغرافیا] توسعه یافته (Razavizade & Saeedi, 2014)، اما به‌طور خاص، ادبیاتی تحت عنوان جغرافیای گردشگری چندان توسعه نیافته و به‌طور عمده، مطالعاتی پراکنده در الگوهای فضایی-جغرافیایی (روستایی، شهری، دریایی و ساحلی، کوهستانی، جنگلی) صورت پذیرفته است. برای نمونه، گردشگری از نیمه دوم قرن بیستم وارد ادبیات علمی مطالعات روستایی شده است (Bayat et al., 2013).

مطالعه حاضر به‌منظور شناسایی الگوهای رایج و آسیب‌های حوزه مطالعات میان‌رشته‌ای گردشگری با استفاده از روش تحلیل محتوا انجام شده است. فصلنامه پژوهش‌های روستایی به دلایل (خاص) ماهیت جغرافیایی، ماهیت و رویکرد بین‌رشته‌ای و پذیرش مطلوب در بین متخصصان و محققان میان‌رشته‌ای

نیستند و لازم است برای کاربست نتایج، با سنگ محکی ارزیابی شوند و سپس، به کار گرفته شوند (Abbasi & Serajzadeh, 2015). بررسی وضعیت مقالات علمی منتشرشده در نشریه‌ها و توجه به محتوای آن‌ها (Azimzadeh et al., 2017) می‌تواند شکاف‌های علمی را شناسایی کند (Wang, Fang & Chang, 2015) و به پربارتر شدن علوم منتهی شود. درواقع با بررسی پژوهش‌ها، الگوی [موضوعی و موضعی] آن‌ها مشخص می‌شوند (Allahyari et al., 2015).

ارزیابی، نقد علمی [و آسیب‌شناسی]، یکی از قوی‌ترین محرک‌ها و راه‌های اعتلای آگاهی علمی است (Mohammadneghad, Shurkaee et al., 2011). آسیب‌شناسی مطالعات و مقالات با روش‌های مختلف صورت می‌گیرد. یکی از روش‌های رایج برای ارزیابی مقالات، «تحلیل محتوا» از طریق کاربرد معیارهای از پیش تعیین شده است (Ziaee, Elahi & Bakhshoodehniya, 2014). از طریق تحلیل محتوای مقالات منتشرشده در نشریه‌ها می‌توان به ارزیابی وضعیت موجود پژوهش‌ها پرداخت (Tirgar & Aghalari, 2015).

از جمله امتیازات این روش، امکان عملی انجام آن و خصوصیت بارز آن، دور نگه‌داشتن بسیاری از اعمال نظرهای شخصی و تعصب‌ها از نتایج تحقیق است که احتمال می‌رود در سایر روش‌ها تا حدی دیده شود (Ghahnaviyeh et al., 2011). همچنین می‌توان با توجه به محدودیت‌های موجود، کارآمدترین منابع اطلاعاتی را انتخاب و تهیه نمود (Cook, Beckman & Bordage, 2007).

در سال‌های اخیر، استفاده از روش تحلیل محتوا در مطالعات و پژوهش‌های گردشگری رشد قابل‌ملاحظه‌ای داشته است (Camprubi & Coromina, 2016). برای اینکه مشخص گردد آیا پژوهش‌های گردشگری در حال استاندارد و یا متنوع‌تر شدن هستند، از این روش استفاده شده است (Kim, Bai, Kim & Chon, 2018). تحلیل محتوای پژوهش‌های گردشگری (Xiao & Smith, 2006) بینش‌هایی در زمینه محدودیت‌ها، آسیب‌ها و حوزه‌های نیازمند توجه بیشتر را فراهم می‌آورد (Ballantyne, Packer & Axelsen, 2009). البته باید توجه داشت که گردشگری به‌عنوان پدیده پیچیده و چندوجهی، مستلزم دانشی بین‌رشته‌ای^۱ است و سه جلوه مهم از تحقیق بین‌رشته‌ای که در موضوع گردشگری قابل‌ملاحظه است، عبارت‌اند از: (۱) موضوع گردشگری مستلزم فضای میانجی جهت تعامل بین رشته‌هاست؛ (۲) دانش تولیدشده در رشته‌های مختلف، ورودی‌های مهم در این زمینه هستند و (۳) بین‌رشته‌ای کردن گردشگری، فرآیند پیوند زدن از طریق سیالیت است (Azimi Hashemi & Bostan, 2017).

رشته گردشگری در ۴۰ سال گذشته شاهد تغییرات چشمگیری بوده که با رشد فزاینده در نشریه‌ها، فرصت انتشار مقالات و

2. Web of Science

1. Interdisciplinarity

مروری بر ادبیات موضوع

از زمانی که «برنارد برلسون»^۶ روش تحلیل محتوا را به‌عنوان روشی مستقل نام‌گذاری و تعریف کرد، بیش از نیم‌قرن می‌گذرد (Mohamadifar, 2008). در تعریف برلسون، تحلیل محتوا یک شیوه پژوهشی است که برای تشریح عینی، منظم و کمی محتوای آشکار پیام‌های ارتباطی به کار می‌رود (Zeighami, Nesami, Oskouie, & Nikraves, 2008). بارزترین ویژگی که تحلیل محتوا را از دیگر روش‌های پژوهش کیفی یا تفسیری تحلیل پیام متمایز می‌کند، تلاش این روش برای کسب معیارهای علمی است (Cooper, 1998). بر اساس غالب تعاریف، تحلیل محتوا در الگوی تحقیق اجتماعی اثباتی می‌گنجد (Klee, 1997).

تحلیل محتوا، «یک روش تحقیق تجربی است که برای ارزیابی نظام‌مند محتوای پنهان در تمام اشکال ارتباطات ضبط‌شده مورد استفاده قرار می‌گیرد» (Kolbe & Burnett, 1991). این روش را می‌توان به‌عنوان بررسی نظام‌مند جنبه خاصی از داده‌ها برای شناسایی الگوها، مقوله‌ها، نگرش‌ها و معانی در نظر گرفت و نیز به‌عنوان «مرحله‌ای از پردازش داده‌ها» محسوب می‌شود که در آن محتوای ارتباطی، از طریق استفاده عینی و منظم از قوانین طبقه‌بندی‌شده، به اطلاعاتی که می‌توان آن‌ها را خلاصه و مقایسه کرد، تبدیل شده (Paisley, 1969 Cited in Berg, 2009). از این‌رو، تحلیل محتوا بر اساس عینیت، اسلوب‌سازی و کمی‌سنجی است (Kassarjian, 1977).

در ایران تقریباً از دهه ۵۰، از تحلیل محتوا در امر تحلیل مطبوعات استفاده شد و در سال‌های بعد، در قالب پایان‌نامه‌های تحصیلی و نیز پروژه‌های تحقیقاتی، تعداد آن‌ها افزایش یافت (Mohamadifar, 2008). در زمینه تحلیل محتوای مقالات مجلات علمی پژوهشی تاکنون پژوهش‌های مختلفی صورت پذیرفته و بسیاری از مجلات برای بررسی وضعیت خود دست به چنین اقدامی زده‌اند (Bashiri, & Khorasani, 2017).

تحلیل محتوا و ارزیابی پژوهش‌های [گردشگری]، علاوه بر اینکه درک صحیحی از رویکرد نظری، روش‌ها و تکنیک‌های مورد استفاده تحقیق و چگونگی پیشرفت نظری و روشی در این حوزه فراهم می‌آورد، می‌تواند فرضیاتی را در رابطه با تکامل دانش گردشگری ارائه کرده و نتیجه‌گیری قابل‌اثبات و محکمی را در مورد سیر تحول پژوهش ارائه نماید (Azimi Hashemi & Bostan, 2017).

علی‌رغم فرصت‌هایی که روش تحلیل محتوا در اختیار پژوهشگران گردشگری قرار می‌دهد (Vitouladiti, 2014)، اما در پژوهش‌های گردشگری به میزان بسیار کمتری از آن استفاده شده است (Stepchenkova, Kirilenko & Morrison, 2009).

گردشگری و دلایل (عام) نمایه شدن در پایگاه‌های علمی داخلی و خارجی، ارزیابی سرعت علمی، دارا بودن ضریب تأثیر بالا در پایگاه ISC و به‌عنوان بستر تحلیل محتوا برای پژوهش حاضر قرار گرفته است. بررسی‌های داخلی نگارندگان از فصلنامه نشان می‌دهد که موضوع گردشگری، هم به لحاظ ارسال مقاله^۲، هم بازدید و دریافت مقاله توسط محققان و عموم^۴ از سایت فصلنامه و هم میزان چاپ^۵، موضوع بسیار مهم و پرمخاطب است.

تحلیل مقالات گردشگری منتشرشده در این نشریه این مهم را نیز آشکار می‌کند که چه نظامی بر جریان مبادله‌ی اطلاعات در حوزه جغرافیای گردشگری حاکم است. علاوه بر آن، می‌توان برنامه‌ریزی‌های راهبردی در انجام پژوهش‌ها و سیاست‌های پژوهشی در این حوزه را فراهم نمود.

مطالعه حاضر، با توجه به اهداف الگویابی و آسیب‌شناسی از طریق تحلیل محتوا در حوزه مطالعات میان‌رشته‌ای گردشگری اهمیت داشته، همچنین چارچوبی برای شناسایی عناصری که باید گزارش شود تا مطالعات گردشگری شفاف، مؤثر و پایا باشد را ارائه و توصیه‌هایی برای بهترین روش استفاده از تحلیل محتوا در تحقیقات گردشگری آتی تعیین می‌نماید؛ بنابراین انتظار می‌رود که این مقاله برای بهبود مطالعات میان‌رشته‌ای در زمینه گردشگری مفید باشد. پرسش‌های پژوهش حاضر عبارت‌اند از:

- ۱- وضعیت شناختاری مقالات گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی چگونه است؟
- ۲- وضعیت ساختاری مقالات گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی چگونه است؟
- ۳- وضعیت استنادی مقالات گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی چگونه است؟
- ۴- وضعیت عملکردی مقالات گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی چگونه است؟

۳. تاکنون (شماره پاییز ۹۷)، تعداد ۱۲۱ مقاله با موضوع گردشگری به مجله پژوهش‌های روستایی ارسال شده است.

۴. در زمان نگارش مقاله حاضر (زمستان ۱۳۹۷)، در گزارش مقالات پربازدید در سایت فصلنامه، چهارمین مقاله با تقریباً ۶۰۰۰ بازدید، مربوط به حوزه گردشگری (به‌ویژه گردشگری روستایی) است و در گزارش دریافتی از بخش مدیریت سایت نسبت به پربازدیدترین مقاله، چهارمین مقاله با میزان دریافت حدود ۶۰۰۰ مربوط به حوزه گردشگری روستایی است.

۵. ارزیابی‌ها نشان داد که از زمان شروع به انتشار فصلنامه تا پایان سال ۱۳۹۷، به‌طور کل ۳۰۹ مقاله چاپ شده است که در این بین، ۳۶ مقاله یعنی در حدود ۱۲ درصد در حوزه‌های موضوعی گردشگری بوده است. همچنین با توجه به دستورالعمل‌های وزارت علوم برای فصلنامه‌ها، اگر کمترین تعداد مقالاتی که می‌بایست در یک شماره چاپ شوند را ۷ مقاله در نظر بگیریم، با ۳۶ مقاله، تقریباً می‌توان ۵ شماره از فصلنامه را منتشر ساخت.

6. Bernard Berelson

دیگر محققان در سایر علوم که قلمرو روشی مشترک با مقاله حاضر دارند، در (جدول شماره ۲) این موضوع بررسی شده است.

مبتنی بر بررسی ادبیات پژوهش و شناخت نسبت به معیارهای تعیین‌شده برای تحلیل محتوای مقالات در آن‌ها، بر اساس هدف و سؤالات پژوهش حاضر، معیارهای موردبررسی در این پژوهش به صورت چهارچوب‌مند (تصویر شماره ۱) ارائه شده است. در پژوهش‌های سابق، از معیارهای محدودی استفاده شده بود. پژوهش حاضر با ترکیب آن معیارها و اضافه نمودن معیارهای جدید به چارچوب مشخصی برای تحلیل محتوا با هدف آسیب‌شناسی پژوهش‌های حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های گردشگری رسید.

زیرا محققان گردشگری تمایلی به استفاده از تحلیل محتوا ندارند (Mehmetoglu and Dann, 2003). از دیدگاه پژوهشگران گردشگری، کاربرد تحلیل محتوا در مطالعات گردشگری، پیچیده‌تر از سایر رشته‌ها است، مخصوصاً برای پژوهش‌هایی که دارای پارادایم کمی تحلیل محتوا هستند (Stepchenkova et al., 2009).

در زمینه تحلیل محتوای مقالات گردشگری در ایران کارهای اندکی انجام شده است که در ادامه (جدول شماره ۱) به بررسی آن‌ها پرداخته شده است.

همچنین به منظور غنای بیشتر و امکان تطبیق با یافته‌های

جدول ۱. مطالعات پیشین داخلی و خارجی با قلمروی موضوعی مشترک (گردشگری) با تحقیق حاضر.

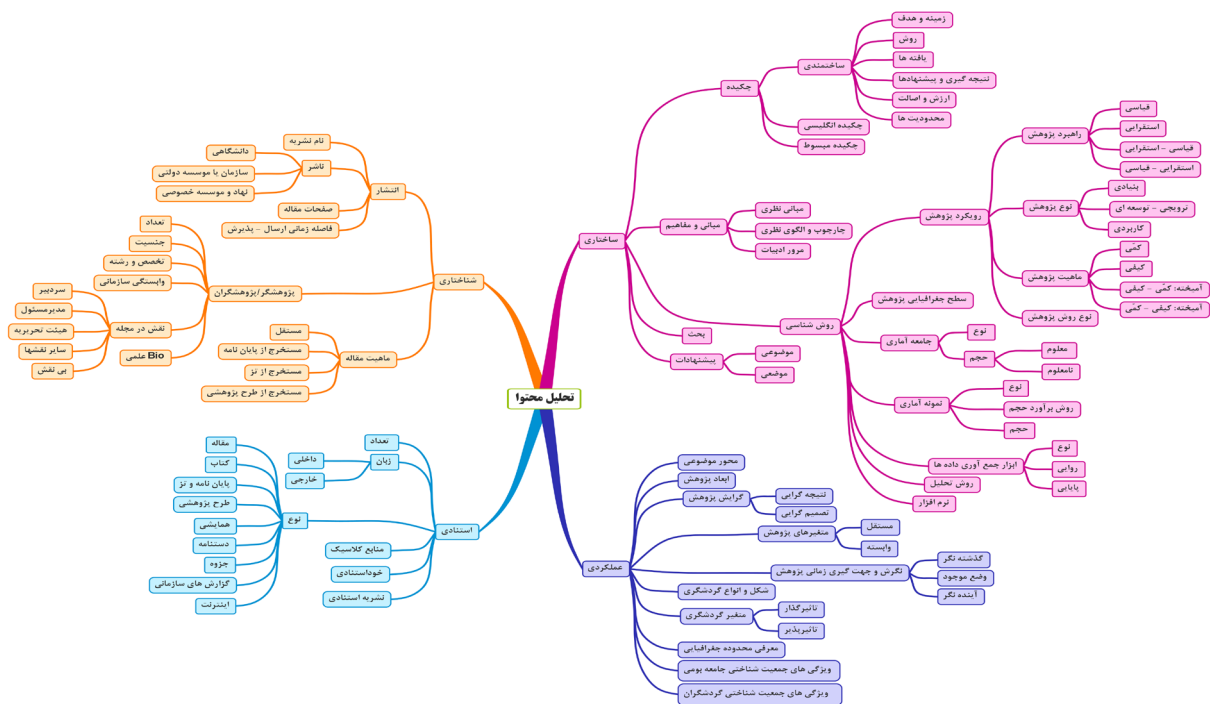
معیارهای بررسی شده در تحلیل محتوا	(پژوهشگر، سال)
چشم‌انداز پژوهش، محدوده جغرافیایی، ابعاد موضوعی پژوهش، روش‌شناسی پژوهش.	(Ahn & Back, 2018)
میزان انتشار و استناد بر اساس روند زمانی، رشته تخصصی.	(Cheng, Edwards, Darcy & Redfern, 2018)
توزیع فضایی مطالعات (کشوری و منطقه‌ای)، روابط همزیستی محدوده‌های جغرافیایی مورد مطالعه، موضوعات محبوب مورد مطالعه، انواع گردشگری.	(Shen et al., 2018)
موضوع، میزان استنادها، روند زمانی انتشار، روش تحقیق، جمع‌آوری داده‌ها، روش تحلیل، روند زمانی انتشار مقالات مروری، نوع‌شناسی مرور و نویسندگان پراستناد.	(Kim et al., 2018)
مشخصات فرمی مقاله، مشخصات نویسندگان، ادبیات نظری، روش‌شناسی، ویژگی جمعیت‌شناختی گردشگران، سنج‌بندی گردشگران؛ کنش‌های عینی و ذهنی گردشگر-میزبان؛ پیامدهای مثبت و منفی، ساختارها و کارکردهای نظام گردشگری.	(Azimi Hashemi & Bostan, 2017)
مسائل موضوعی، روش نمونه‌گیری، عینیت، اسلوب‌بندی، قابلیت اطمینان و نویسندگان پراستناد و تأثیرگذار.	(Camprubí & Coromina, 2016)
حوزه موضوعی (نشریه‌ها و روند زمانی انتشار)، ماهیت تحقیق، محدوده جغرافیایی	(Gabor, 2015)
بررسی متغیر گردشگری به عنوان متغیر مستقل و وابسته در بستر جامعه‌شناسی گردشگری.	(Razavizade & Saeedi, 2014)
روند زمانی، پراکنش جغرافیایی، رشته‌های تخصصی نویسندگان، محورهای مطالعاتی، اشکال گردشگری، روش‌شناسی، شیوه گردآوری و تحلیل داده‌ها.	(Bayat et al., 2013)
روند زمانی انتشار، ابعاد موضوعی، رشته نویسندگان، وابستگی سازمانی، تعداد نویسندگان، روش تحقیق، ماهیت مقاله، جمع‌آوری و نوع داده‌ها، تحلیل داده‌ها.	(Tsang & Hsu, 2011)
وب‌سایت‌های مورد مطالعه، تعیین بخش‌های صنعتی، نواحی جغرافیایی، ابزار ارزیابی، متغیرهای مستقل و وابسته و واحد تحلیل و مشاهده.	(Law, Qi & Buhalis, 2010)
شماره/سال و روند زمانی انتشار، حوزه‌های مطالعاتی، اشکال گردشگری، مقوله‌های موضوعی، چشم‌انداز تحقیق، مفاهیم و اندازه‌گیری‌ها و روش‌شناسی.	(Lu & Nepal, 2009)
نویسندگان، روند زمانی انتشار، استناد، رتبه‌بندی میزان استنادها، محورهای موضوعی،	(Law, Ye, Chen & Leung, 2009)
نویسندگان، عناوین و موضوعات، ناشر، دوره انتشار، استناد به نشریه‌های گردشگری، منابع، روش‌شناسی	(Xiao & Smith, 2006)
تخصص نویسندگان، نویسندگان پرکار و وابستگی سازمانی.	(Jogaratanam, Chon, McCleary, Mena & Yoo, 2005)
روش‌های آماری تحلیل.	(Palmer, Sesé & Montano, 2005)
میزان و روند زمانی تمرکز موضوعی نشریه‌ها، بخش‌بندی صنعت، ماهیت کمی و مفهومی، واحد تحلیل یا مشاهده، روش نمونه‌گیری، روش تحقیق، تکنیک‌های آماری	(Baloglu & Assante, 1999)
روش‌های آماری تحلیل داده‌ها مبتنی بر روند زمانی.	(Reid & Andereck, 1989)
موضوعی، روش‌شناسی و نویسندگان.	(Chon, Evans & Sutherland, 1989)
روش‌شناسی.	(Dann, Nash & Pearce, 1988)

جدول ۲. مطالعات پیشین داخلی و خارجی با قلمروی روشی مشترک با تحقیق حاضر.

معیارهای بررسی شده	پژوهشگر (سال)
پارادایم‌شناسی (اثبات‌گرایی، تفسیری و انتقادی)، معرفت‌شناسی، هستی‌شناسی، روش‌شناسی و مقیاس جغرافیایی	(Shafei Sabet & Sedighi, 2018)
نشریه‌ها، روند زمانی، پراکنش زمانی، رشته تخصصی، محورهای مطالعاتی، نگرش و جهت‌گیری زمانی، گرایش پژوهش، روش‌شناسی، شیوه‌های گردآوری و تحلیل داده‌ها، استدلال و شیوه پژوهش.	(Fatahi, Pournaheri & Eftekhari, 2018)
ویژگی نویسندگان (جنسیت، تخصص، وابستگی سازمانی و نویسندگان پُرکار) و ویژگی مقالات (گرایش موضوعی، محدوده جغرافیایی پژوهش‌ها، مقالات پُر دریافت و پُر بازدید)	(Bashiri, & Khorasani, 2017)
تورش انتخاب نمونه در نمونه‌گیری احتمالی	(Safaei Pour & Rahimi Chamkhani, 2018)

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: واکاوی ادبیات و پیشینه پژوهش، ۱۳۹۷

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۱. چارچوب تحلیل محتوا برای مقالات گردشگری. مأخذ: مبتنی بر ادبیات و پیشینه پژوهش، ۱۳۹۷

کاربرد و بر مبنای روش پژوهش، توصیفی و مقطعی است. جامعه آماری پژوهش، ۸۳ مقاله انتشار یافته در حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی در بین سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۷ است (پیوست ۱). از روش تحلیل محتوای کمی^۷ بر پایه مطالعه اسنادی، برای ارزیابی مقالات استفاده گردید. شاخص‌های ارزیابی، با توجه به پژوهش‌های پیشین و دیدگاه تکمیلی نگارندگان، تعیین شد. فرآیند تحلیل به این صورت بود که شاخص‌های ارزیابی برای تمامی مقالات به صورت جداگانه بررسی

همان‌طور که مشاهده می‌شود (تصویر شماره ۱)، این چارچوب از بیرونی‌ترین ابعاد تا درونی‌ترین شاخص‌های تحلیل محتوا برای مقالات گردشگری را در برمی‌گیرد. اما باید گفت که یک چارچوب جامع نیست، زیرا نگارندگان مقاله حاضر بر این هستند که آخرین دستاورد نظری برای تبیین پدیده‌ها، نظریه سیستمی و رویکرد منتج از آن یعنی رویکرد اقتضایی است که از ادعای نظریه‌پردازان اولیه که مدعی ارائه اصول و قوانین جهان‌شمول بودند، فراتر رفته و درستی دیدگاه را به درک شرایط، مشروط نموده است.

روش‌شناسی تحقیق

مقاله حاضر برحسب ماهیت، کیفی، از نظر نوع پژوهش،

۷. نگارندگان تلاش نمودند با به‌کارگیری این روش، الگوهای ارتباطی را به صورت چهارچوب‌مند و تکرارپذیر، تحلیل نمایند و مبتنی بر قوانین معتبر اندازه‌گیری، ارزش‌های عددی به متن نسبت داده و ارزیابی نمایند.

مقاله، تعداد صفحات مقاله و مدت زمان تاریخ ارسال - تاریخ پذیرش^۸، ارزیابی گردید. در ارزیابی معیار ماهیت مقاله، یافته‌ها نشان داد که از ۳۸ مقاله حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی، ۳۲ مقاله (۸۴ درصد) به صورت مقاله مستقل، ۴ مقاله (۱۱ درصد) به صورت مستخرج از پایان‌نامه و ۲ مقاله (۵ درصد) به صورت مستخرج از تز هستند. همچنین در بررسی معیار تعداد صفحات مقاله مشخص شد که بیشترین تعداد صفحات مقاله‌ها (۴۱ صفحه)، کمترین تعداد صفحات مقاله‌ها (۱۴ صفحه) و میانگین تعداد صفحات مقاله‌ها (۲۵ صفحه) است. در این بین پرتکرارترین (مدت) تعداد صفحات برای مقاله‌ها، ۱۴ صفحه (۵ مقاله)، ۲۲ صفحه (۵ مقاله)، ۲۶ صفحه (۵ مقاله) و ۲۸ صفحه (۵ مقاله) است.

به علاوه، شاخص مدت زمان تاریخ ارسال - تاریخ پذیرش بر اساس تعداد روز اندازه‌گیری شد. یافته‌ها نشان می‌دهد که بیشترین مدت زمان ۵۱۷ روز (حدود ۱۷ ماه)، کمترین مدت آن ۹ روز و مقدار میانگین آن ۱۷۹ روز (حدود ۶ ماه) است. بررسی‌های جزئی‌تر مشخص ساخت که فرآیند داوری ۱۹ مقاله (۵۰ درصد) بیشتر از مدت زمان میانگین (۶ ماه) طول کشیده و ۱۹ مقاله (۵۰ درصد) نیز کمتر و یا در حدود مدت زمان میانگین داوری شده است. مدت زمان تاریخ ارسال - تاریخ پذیرش این مقالات به طور نسبی به سمت متعادل‌تر شدن (۶ ماه) میل می‌کند. اما برای افزایش کارایی (کاهش اتلاف وقت محققان)، زمان میانگین می‌بایست کاهش یابد. دلایل این روند می‌تواند عدم انگیزش داوران، طولانی شدن فرآیند بازنگری و پاسخ نویسندگان به داوران، عام بودن حیطه فصلنامه و ارسال مقالات زیاد چه در حوزه گردشگری و چه در حوزه‌های دیگر باشد.

۸. شایان ذکر است که این معیار، اختلاف‌زمانی بین «تاریخ ارسال» مقاله تا «تاریخ پذیرش» را بررسی نموده و «تاریخ چاپ» را ارزیابی نکرده است.

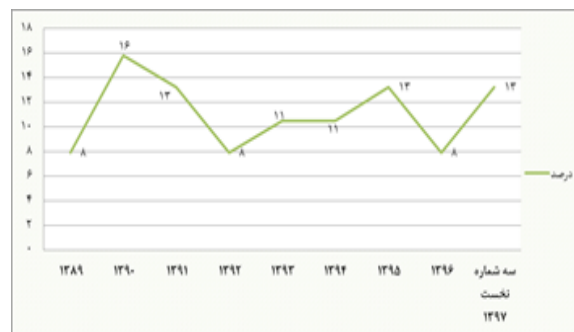
فصلنامه پژوهش‌های روستایی

و سپس وارد نرم‌افزار می‌شدند. از بسته نرم‌افزاری iMindMap^۹ جهت ترسیم مدل شاخص‌های تحلیل محتوا و از بسته نرم‌افزاری SPSS^{۲۵} برای طبقه‌بندی و تحلیل مقالات استفاده شد. در تحلیل داده‌ها، روش‌های آمار توصیفی نظیر دسته‌بندی داده‌ها برحسب توزیع و درصد فراوانی، میانگین و رسم نمودارها به کارگیری شد. روایی چک‌لیست با استفاده از نظر استادان متخصص تأیید گردید. همچنین به منظور تأیید پایایی، پایایی مصحح استفاده گردید؛ به این صورت که تمامی بخش‌های تحلیل محتوا به وسیله هر دو نگارنده انجام گرفت و نتایج با یکدیگر مقایسه شد.

یافته‌ها

وضعیت شناختاری مقالات گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی

بررسی روند انتشار مقالات حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی بر اساس سال چاپ (تصویر شماره ۲) نشان می‌دهد که از سال ۱۳۸۹ تا سال ۱۳۹۷ (پایان شماره سوم فصلنامه) به طور کل ۳۸ مقاله مرتبط با گردشگری به چاپ رسیده است. کمترین تعداد مقاله مربوط به سال‌های ۱۳۸۹، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۶ (۳مقاله) و بیشترین آن در سال ۱۳۹۰ (۶مقاله) است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، روند چاپ مقالات حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی در طی این ۹ سال، یک سیر سینوسی داشته و می‌توان ادعا نمود که از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۷ به طور میانگین در هر سال ۵ مقاله به چاپ رسیده است. این روند چاپ تقریباً برابر می‌تواند به این دلایل باشد که اولاً نگرش مسئولین فصلنامه به تحقیقات حوزه گردشگری مثبت است و به آن به‌عنوان یک حوزه اولویت‌دار و بااهمیت می‌نگرند؛ ثانیاً، این حوزه از جنبه‌های مختلف از جمله راهکار توسعه پایدار، مورد توجه مسئولین و محققان برنامه‌ریزی و توسعه روستایی است. در بررسی سبک‌های انتشار مقالات، سه معیار ماهیت

تصویر ۲. روند زمانی مقالات چاپ‌شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی. مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جغرافیا بود. مشارکت ۶۰ درصدی جغرافیدانان در پژوهش‌های گردشگری، نشان از همپوشانی شدید این دو گرایش با یکدیگر دارد، همچنین می‌توان ادعا نمود که چون فصلنامه پژوهش‌های روستایی دارای بنیان جغرافیایی است، حضور پژوهشگران جغرافیایی پررنگ‌تر است. به‌علاوه، در حیطه مطالعات روستایی، یکی از بافت‌های پژوهشی که به آن توجه ویژه می‌شود، گردشگری روستایی و پشایندها و پشایندهای آن است. بیشترین تعداد مقالات مربوط به اعضای هیئت‌علمی دانشگاه تهران بوده و از دلایلی که اعضای هیئت‌علمی دانشگاه تهران بیشترین مشارکت را در چاپ مقالات حوزه گردشگری داشتند این است که دانشگاه تهران صاحب‌امتیاز و ناشر فصلنامه پژوهش‌های روستایی است. همچنین در ۵۵ درصد از مقالات، پژوهشگران هیچ نقشی (سرمدبیر، مدیرمسئول، اعضای هیئت تحریریه و ...) در فصلنامه نداشته‌اند.

معیار آخر از ویژگی پژوهشگران، ارائه اطلاعات علمی و پژوهشی^۱ آن‌ها بود که بررسی شد. به‌غیراز خوداظهاری پژوهشگران راجع به وابستگی‌شان، هیچ اطلاعات دیگری (معرفی علمی، علایق، نقششان در این مقاله) در مقاله ارائه نشده است. در مورد ارائه اطلاعات علمی و پژوهشی (Bio) به غیر خوداعلانی پژوهشگران راجع به وابستگی‌شان، هیچ اطلاعات دیگری (معرفی علمی، علایق، نقششان در این مقاله و ...) در مقاله ارائه نشده است. با توجه به اینکه روند کاری فصلنامه پژوهش‌های روستایی به سمت بین‌المللی شدن است، الگوبرداری و به‌کارگیری این معیار در انتشار مقالات، به این روند کمک خواهد نمود.

9. Scientific Biography

در ادامه، ویژگی‌های پژوهشگران و نویسندگان در چهار معیار بررسی شده است (جدول شماره ۳). همان‌طور که مشاهده می‌شود، بیش از ۷۰ درصد مقالات دارای چند نویسنده بودند؛ از این‌رو نگرش پژوهشگران، بیشتر در جهت انجام پژوهش‌های تیمی بوده است که منجر به افزایش کیفیت و صلابت علمی و ساختاری مقاله می‌شود. به‌علاوه، با بررسی توزیع جنسیتی پژوهشگران در مقاله‌های مربوطه، می‌توان دریافت که هیچ مقاله‌ای با حضور محض زنان پژوهشگر (مقالاتی که فقط پژوهشگران زن آن را نگارش کرده باشند) وجود نداشت (♀). پیمایش میدانی نگارندگان در تعیین علل این مورد مشخص نمود، تسلسلی از عوامل وجود دارد: ۱) پایین بودن تعداد اعضای هیئت‌علمی زن نسبت به مرد در دانشگاه‌های کل کشور به‌خصوص در رشته‌های جغرافیا و گردشگری؛ ۲) تعداد اندک زنان پذیرفته‌شده در مقاطع ارشد و دکتری به‌ویژه در گرایش‌های جغرافیا و گردشگری؛ ۳) نو تجربه بودن حضور زنان در پژوهش‌ها یا عدم تجربه تاریخی (زمان) کافی؛ که منجر می‌شود به ۴) عدم خودباوری و اعتمادبه‌نفس در پژوهش؛ ۵) جدی نگرفتن زنان پژوهشگر در انجام تحقیق‌ها و حل مسئله توسط جامعه عمومی و دانشگاهی و ۶) عدم امنیت برای زنان در انجام پژوهش‌ها در بستر جامعه. البته، شکل‌گیری این آسیب دارای دلایل ریشه‌ای تری نیز است؛ اگر سطح کلان جامعه ایران را بررسی کنیم، عدم حضور زنان و یا حضور کم‌رنگ آن‌ها در پست‌های مدیریتی و تصمیم‌گیری، اجرایی، قانون‌گذاری در سطح خرد جامعه نفوذ کرده و آثار خود را در دانشگاه‌ها نیز گذاشته است.

یافته‌ها نشان داد که رشته تخصصی بیشتر پژوهشگران،

جدول ۳. بررسی ویژگی‌های پژوهشگران در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

تعداد نویسندگان	یک نفر	دو نفر	سه نفر	چهار نفر
فراوانی (درصد)	۲ (۵)	۹ (۲۴)	۱۲ (۳۲)	۱۵ (۳۹)
جنسیت		مرد		
فراوانی (درصد)		۱۹ (۵۰)		
رشته‌های تخصصی	جغرافیا	کشاورزی	جامعه‌شناسی	گردشگری و اکوتوریسم
فراوانی (درصد)	۲۳ (۶۰)	۶ (۱۶)	۲ (۵)	هر کدام ۱ مقاله (۳)
وابستگی دانشگاهی	تهران	تربیت مدرس و شیراز	مازندران، گیلان، رامین خوزستان و دانشگاه آزاد	رازی، علامه طباطبائی، چمران، فردوسی، گرگان، خوارزمی و پیام نور
فراوانی (درصد)	۱۷ (۴۵)	هر کدام ۳ مقاله (۸)	هر کدام ۲ مقاله (۵)	هر کدام ۱ مقاله (۳)
نقش در فصلنامه	مدیرمسئول	سرمدبیر	هیئت تحریریه	بدون نقش
فراوانی (درصد)	۲ (۵)	۵ (۱۳)	۱۰ (۲۶)	۲۱ (۵۵)

وضعیت ساختاری مقالات گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی

ارزیابی ساخت‌مندی چکیده در ادامه گزارش شده است (جدول شماره ۴). آنچه قابل تأمل است این است که ۷۱ درصد از چکیده‌ها، فاقد نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد (مهم‌ترین نتیجه و پیشنهاد) هستند. نه تنها در این فصلنامه، بلکه در بیشتر فصلنامه‌ها به دلیل عدم اجبار پژوهشگران برای ساخت‌مندی چکیده و عدم ارائه قالب ساخت‌مند توسط فصلنامه، اکثر پژوهشگران همان یافته‌ها را به‌عنوان نتیجه ارائه می‌نمایند و پیشنهاد ملموسی برای حل مسئله خود ندارند.

کاربست مبانی و مفاهیم در مقالات مربوطه در ادامه گزارش

گردید (جدول شماره ۵). همان‌گونه که مشخص است ۵۰ درصد از مقالات فاقد مبانی نظری و یک تئوری غالب بودند. عدم استفاده از نظریه‌ها و مبانی نظری برای تبیین مسائل، منجر به انحراف نتایج و شکست راهکارها و پیشنهادهای ارائه‌شده در تحقیقات خواهد شد. اینکه چرا نیمی از تحقیقات حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستای در بستر یک نظریه، ساخته و پرداخته نشده‌اند می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد؛ از جمله عدم شناخت منابع کلاسیک (راهبردی) و به‌روز (جامعیت)، عدم آشنایی پژوهشگران با نظریه‌های مرتبط، چگونگی بسط یک نظریه و مدل در بستر گردشگری و تأکید بیش از حد پژوهشگران بر تکنیک و روش‌های تحلیل.

جدول ۴. بررسی ساخت‌مندی چکیده در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

ساختار چکیده گزارشی	زمینه و مقدمه	روشن	یافته‌ها	نتیجه‌گیری و پیشنهادات	چکیده انگلیسی	چکیده مبسوط انگلیسی
دارد (فراوانی (درصد))	۳۷ (۹۷)	۳۷ (۹۷)	۳۵ (۹۲)	۱۱ (۲۹)	۱۱ (۲۹)	۱۱ (۲۹)
ندارد (فراوانی (درصد))	۱ (۳)	۱ (۳)	۳ (۸)	۲۷ (۷۱)	۲۷ (۷۱)	۲۷ (۷۱)

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جدول ۵. بررسی مبانی و مفاهیم در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

ویژگی	مبانی نظری	چارچوب نظری (مدل)	مرور ادبیات
دارد (فراوانی (درصد))	۱۹ (۵۰)	۳۱ (۸۲)	۳۶ (۹۵)
ندارد (فراوانی (درصد))	۱۹ (۵۰)	۷ (۱۸)	۲ (۵)

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

همچنین در ادامه به بررسی معیارهای رویکرد پژوهش پرداخته شده است (جدول شماره ۶). یافته‌ها مشخص ساخت که ۸۶ درصد از تحقیقات حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی به دنبال نظریه‌آزمایی (راهبرد قیاسی) بودند؛ البته این موضوع نه اینکه در حوزه گردشگری و یا در فصلنامه پژوهش‌های روستایی وجود داشته باشد، بلکه مبتلابه حوزه علوم انسانی در ایران است که تحقیقات بی‌شماری تنها به دنبال نظریه‌آزمایی و آزمون نظریه‌ها، مدل‌ها و یا یافته‌های تحقیقات خارجی هستند و اندک تحقیقاتی وجود دارند که به سراغ نظریه‌پردازی (راهبرد استقرایی) و یا مدل‌سازی (به معنای واقعی و نه در واژه) بروند. از آنجایی که دانش میان‌رشته‌ای گردشگری هنوز در ابتدای راه خود و در مرحله گفتمان قرار دارد، تحقیقات مبتنی بر راهبرد استقرایی بیشتری لازم است تا بتوان مبانی نظری گردشگری را کامل نمود. همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، توسعه گردشگری باید مبتنی بر پژوهش باشد و پژوهش مبتنی بر یک مبانی

روشن و صریح، از این‌رو توسعه نیازمند داشتن مبانی نظری و اندیشه‌های پایدار است که خود پژوهش‌ها باید سازنده آن باشند. آزمون نظریه‌ها، مدل‌ها و یافته‌های تجربی خارجی بدون توجه به بستر موجود در ایران (یعنی الگوبرداری محض) هیچ کمکی به توسعه از هر جنبه آن نمی‌کند.

به لحاظ نوع پژوهش، ۸۴ درصد مقالات از نوع کاربردی بودند. کاربردی بودن نوع پژوهش به معنی این است که دیدگاه پژوهشگران کاربردی راهبرد نظریه‌آزمایی، رویکرد مقطعی و حل مسئله در حال حاضر بوده است، بدون اینکه به پیشایندها و پسایندهای مسئله و راه‌حل‌های پیشنهادی آن توجهی داشته باشند. بررسی معیار ماهیت پژوهش مشخص ساخت که ۶۶ درصد تحقیقات کمی هستند. علاقه‌مندی شدید پژوهشگران به تحلیل‌های کمی، استفاده آسان و کاربرپسند بودن نرم‌افزارهای تحلیل کمی، فراگیر شدن این تحلیل و به‌طور کل داشتن رویکرد

به‌منظور بررسی مقیاس مناطق مورد مطالعه در مقالات گردشگری مربوطه، سطوح جغرافیایی آن‌ها بررسی گردید (جدول شماره ۷). بیشتر مقالات در سطوح جغرافیایی شهرستان (۲۶ درصد)، روستا (۲۱ درصد) و بخش (۲۱ درصد) بوده است. مطالعه و تحقیق با موضوع گردشگری در بستر روستاها پیچیدگی‌های خاص خود را دارد. هر روستا مبتنی بر رویکرد افتراق مکانی و با توجه به ویژگی‌های فرهنگی متنوع و ساختار جغرافیایی متفاوت دارای مسائل و محدودیت‌های متعددی است. ترکیب چند روستا در یک تحقیق برای حل مسئله‌ای واحد به احتمال بسیار با انحراف غیرعمدی در نتایج روبرو خواهد شد. شایسته است برای حل مسائل و محدودیت‌های (در اینجا گردشگری) مربوط به یک روستا، فقط همان روستا بررسی گردد. و یا اینکه اگر روستاهای یک بخش و یا شهرستان مدنظر است، برای هر یک، تحلیل‌ها و راهکارهای منحصر ارائه شود.

تجربی عامه ایرانی‌ها، می‌تواند از دلایل به‌کارگیری این نوع تحلیل در پژوهش‌ها باشد. در حالی که ماهیت کیفی تحقیقات منجر به دستیابی به نتایج ارزشمند و کاربردی برای حل مسائل می‌شود. گردشگری و مسائل آن از تمام جهات به انسان و اندیشه و رفتار وی برمی‌گردد، از این رو برای حل مسائل باید به لایه‌های زیرین از تعاملات در گردشگری رسید. با تحلیل‌های کمی دریایی خواهیم بود به عمق یک وجب، اما با کاربست ماهیت کیفی در تحقیقات گردشگری به اعماق دست خواهیم یافت. از نظر نوع روش پژوهش، در حدود ۸۰ درصد مقالات مبتنی بر روش توصیفی (پیمایشی-تحلیلی) انجام پذیرفت. همان‌طور که در بالا نتیجه‌گیری شد، بسیاری از این تحقیقات به صورت کمی صورت پذیرفته است و تحلیل‌های کمی عمدتاً مبتنی بر کارهای پیمایشی است، در واقع کارهای کمی بدون کار زمینه‌ای و پیمایش، عملاً محال است.

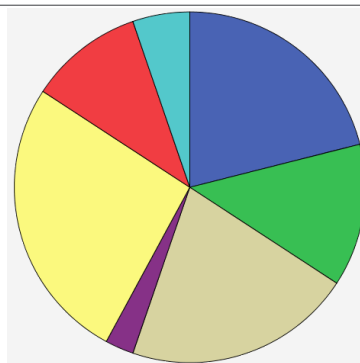
جدول ۶. بررسی رویکرد پژوهش در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

راهبرد پژوهش	کیاسی	استقرایی	کیاسی-استقرایی	استقرایی-کیاسی
فراوانی (درصد)	۳۳ (۸۶)	۳ (۸)	۱ (۳)	۱ (۳)
نوع پژوهش	کاربردی	مروری	توسعه‌ای	
فراوانی (درصد)	۳۲ (۸۴)	۱ (۳)	۵ (۱۳)	
ماهیت پژوهش	کمی	کیفی	آمیخته (کمی-کیفی)	آمیخته (کیفی-کمی)
فراوانی (درصد)	۲۵ (۶۶)	۶ (۱۶)	-	۷ (۱۸)
نوع روش پژوهش	توصیفی (پیمایشی-تحلیلی)	توصیفی (ارزشیابی-برآوردی)	داده‌بنیاد	
فراوانی (درصد)	۲۹ (۷۶)	۵ (۱۳)	۴ (۱۱)	

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جدول ۷. سطوح جغرافیایی مورد مطالعه در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

روستا
دهستان
بخش
شهر
شهرستان
استان
کشور

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

مشروط بر این است که از ملاک Z برای تحلیل استفاده گردد. از این رو می‌بایست متناسب با هر آزمون آماری، تکنیک و روشی که برای تحلیل داده‌ها استفاده می‌شود، یک روش تعیین حجم نمونه خاص را استفاده نمود. به‌طور مثال برای هر آزمون آماری (تفاوت میانگین، همبستگی، رگرسیون، اکتشافی، خوشه‌بندی و ...)، انواع تحلیل‌های مدل‌سازی (تحلیل عاملی تأییدی مبتنی بر کواریانس و حداقل مربعات جزئی)، مقایسه زوجی، برآورد ارزش و نیز تحقیقات کیفی، روش‌های خاص تعیین و برآورد حجم نمونه وجود دارد.

ارزیابی لوازم تحلیل (جدول شماره ۹) مشخص ساخت که در ابزار مورد استفاده، پرسشنامه بیشترین کاربرد را داشته که می‌تواند به دلیل به‌کارگیری زیاد روش کمی باشد. در گزارش پایایی ابزار، همه مقالات از تحلیل آلفای کرونباخ استفاده نمودند. همچنین در استفاده از نرم‌افزارها، بیشترین کاربرد را نرم‌افزار SPSS داشته و بیشترین روش تحلیل، آمار توصیفی و استنباطی بوده است. عمده دلیل استفاده از نرم‌افزار SPSS و آمار توصیفی و استنباطی، قیاسی (نظریه آزمایشی) و کمی بودن بسیاری از مقالات، فراگیر شدن این نرم‌افزار، استفاده آسان و کاربرپسند بودن آن است. همچنین عدم آشنایی با نرم‌افزارهای دیگر، عدم فراگیر شدن روش‌های پژوهش کیفی و نیز سخت بودن و پرهزینه بودن جمع‌آوری و به دست آوردن برخی داده‌ها (به‌ویژه داده‌های مربوط به لایه‌های جغرافیایی) مؤثر است.

در ادامه (جدول شماره ۱۰) تحقیق در بررسی بحث و نتیجه‌گیری و پیشنهادها گزارش شده است. آنچه مشخص شد، ۴۵ درصد مقالات بدون بحث بودند. از نظر گونه‌های نتیجه‌گیری، ۵۵ درصد مقالات دارای نتیجه‌گیری موضعی (کاربردی) و ۴۵ درصد مقالات دارای نتیجه‌گیری موضوعی (بروشوری) و یک مقاله بدون نتیجه‌گیری بود.

از مهم‌ترین بخش‌های یک مقاله، تعیین جامعه و نمونه آماری آن است. در این بخش، نوع جامعه آماری، حجم جامعه آماری، روش نمونه‌گیری و روش تعیین حجم نمونه مورد بررسی قرار گرفت (جدول شماره ۸). در بحث جامعه آماری، پراکندگی گونه‌های جامعه به‌طور نسبی در حالت تعادل و مبتنی بر تمام ذینفعان گردشگری بود. حجم جامعه در اکثر تحقیقات، معلوم و مشخص بود. همچنین بیشتر مقالات از رویکرد ترکیبی و آمیخته برای انتخاب جامعه آماری استفاده کردند که می‌تواند به دلایل چندبندی بودن مسئله و سؤالات مقاله و نیاز به تبیین شواهد بیشتر باشد. در پژوهش‌ها، معمولاً فرض بر این است که حجم جامعه یا معلوم است و یا نامعلوم؛ به‌منظور برآورد حجم جامعه متحرک (نامعلوم) روش‌هایی مانند روش نمونه‌گیری مستقیم^{۱۰} (روش صید مجدد)^{۱۱}، روش نمونه‌گیری معکوس^{۱۲}، روش تعیین چگالی ضرب در مساحت و روش نمونه‌برداری قطعه‌ای^{۱۳} وجود دارد

از نظر روش نمونه‌گیری، بیشتر مقالات (۳۲ درصد) از روش نمونه‌گیری هدفمند و روش در دسترس (۲۹ درصد) استفاده نمودند. به لحاظ برآورد حجم نمونه، بیشترین روش‌های به‌کارگیری شده مربوط به فرمول کوکران است. هدف اصلی نمونه‌گیری، برآورد کردن ارزش‌های جمعیتی است. همچنین، تعیین حجم مناسب و مکفی برای نمونه از شاخص‌هایی است که در صحت و اعتبار نتایج بسیار اثرگذار خواهد بود. در برآورد حجم نمونه باید به عوامل شش‌گانه توان آزمون، سطح اطمینان، ضریب تصحیح جامعه محدود، پراکندگی صفت، اثر طرح و خطای برآورد توجه نمود. شایان ذکر است به‌کارگیری این عوامل شش‌گانه

10. Direct Sampling
11. Recapture Sampling
12. Inverse Sampling
13. Segment Sampling

جدول ۸. بررسی جامعه و نمونه آماری در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

نوع جامعه	ساکنان	گردشگران	خبرگان		اسناد و مدارک - جاذبه‌ها - اطلاعات جغرافیایی
			مدیریتی	دانشگاهی	
فراوانی (درصد)	۱۰ (۲۶)	۶ (۱۶)	۲ (۵)	۱ (۳)	هر کدام یک مقاله (۳٪)
حجم جامعه	معلوم و مشخص				
فراوانی (درصد)	۲۲ (۵۸)				
روش نمونه‌گیری	تمام‌شماری	در دسترس	تصادفی ساده	تصادفی طبقه‌بندی شده	هدفمند
فراوانی (درصد)	۲ (۵)	۱۱ (۲۹)	۷ (۱۸)	۱ (۳)	۱۲ (۳۲)
روش تعیین حجم نمونه	فرمول کوکران	مورگان	تحلیل عاملی (۱: ۱۰-۲۰)	ارزش‌گذاری مشروط	گلوله برفی
فراوانی (درصد)	۱۲ (۳۲)	۱ (۳)	۲ (۵)	۲ (۵)	۴ (۱۰)
					تمام‌شماری
					۴ (۱۰)
					ترکیبی
					۳ (۸)
					گزارش نشده
					۱ (۳)

جدول ۹. بررسی لوازم تحلیل در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

ابزار تحلیل	پرسشنامه	مصاحبه	مدارک و اسناد	آمیخته	داده‌ها و لایه‌های جغرافیایی			
فراوانی (درصد)	۲۴ (۶۳)	۱ (۳)	۲ (۵)	۱۰ (۲۶)	۱ (۳)			
روایی ابزار	دارد	ندارد						
فراوانی (درصد)	۲۱ (۵۵)			۱۷ (۴۵)				
نوع روایی	صوری	تحلیل عاملی اکتشافی	AVE	گزارش نشده				
فراوانی (درصد)	۱۷ (۴۵)	۳ (۷)	۱ (۳)	۱۷ (۴۵)				
پایایی ابزار	دارد	ندارد						
فراوانی (درصد)	۲۴ (۶۰)			۱۴ (۴۰)				
نوع پایایی	مطالعه پیش‌پیمانه: آلفای کرونباخ	گزارش نشده						
فراوانی (درصد)	۲۴ (۶۰)			۱۴ (۴۰)				
نرم‌افزار	SPSS	GIS	Listrel	Amos	Maxqda	Super Decision	ISM	گزارش نشده
فراوانی (درصد)	۱۷ (۴۵)	۱ (۳)	۲ (۵)	۱ (۳)	۱ (۳)	۱ (۳)	۱ (۳)	۲ (۵)
روش تحلیل	آمار توصیفی	آمار توصیفی - استنباطی	آمار توصیفی و SEM	روش‌های تصمیم‌گیری	آمار توصیفی - استنباطی و SEM	اقتصادسنجی	تحلیل محتوا	ترکیبی (فرایند تحقیق)
فراوانی (درصد)	۷ (۱۸)	۱۶ (۴۲)	۱ (۳)	۳ (۸)	۱ (۳)	۲ (۵)	۵ (۱۳)	۳ (۸)

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جدول ۱۰. بررسی بحث و نتیجه‌گیری و پیشنهادها در مقالات حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

گزارش بحث	دارد	ندارد
فراوانی (درصد)	۲۱ (۵۵)	۱۷ (۴۵)
گزارش نتیجه‌گیری و پیشنهادها	موضوعی	ندارد
فراوانی (درصد)	۲۱ (۵۵)	۱ (۳)
	موضوعی	موضوعی
	۱۶ (۴۵)	۱ (۳)

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

سزا خواهد بود. تحقیقاتی که بدون مبنای ساخته‌وپرداخته شده باشند، قدرت لازم برای انجام تطبیق و مقایسه یعنی بحث را ندارند.) و ... باشد.

همان‌طور که بیان گردید، هدف اصلی تحقیق، حل مسئله است. نتیجه‌گیری در یک کار پژوهشی، به‌عنوان خروجی و محصول کار است که باید مسئله مطرح‌شده را حل نماید و یا دست‌کم پیشنهادی برای کاهش مشکل ارائه دهد. پیشنهادها باید مبتنی بر یافته‌ها و کاربردی باشند و بتوان آن‌ها را در مسیر حل مسئله کارسازی نمود، نه اینکه کلیات، کلیشه‌ها و اهداف کلان را فریاد بزنند (پیشنهادهای موضوعی یا بروشوری)؛ شاید برای درک بهتر از مفهوم پیشنهاد موضوعی، بتوان آن‌ها را به‌مثابه

هدفی که یک تحقیق به دنبال آن است، حل یک مسئله است. پس از تمامی تبیین‌ها و تحلیل‌ها در یک مقاله، یافته‌های کار باید با آنچه تاکنون انجام‌شده (تحقیقات گذشته) مقایسه شده تا شکاف‌ها و پوشش‌ها مشخص گردد. اینکه در ۴۵ درصد مقالات چاپ‌شده حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی، محتوایی تحت عنوان بحث و مقایسه وجود ندارد می‌تواند به دلایلی مختلفی چون تأکید بیش‌ازحد پژوهشگران بر روش تحلیل و یافته‌ها، عدم آشنایی کامل پژوهشگران با مبنای مرتبط با مسئله تحقیق، بسط ندادن نظریه‌ها و مدل‌ها در تبیین مسئله تحقیق و اکتفا به یافته‌های تجربی (لختی درنگ بر جمله معروف «تبیین مسئله مهم‌تر از حل مسئله است» در وصف حال شرایط مقالات چاپ‌شده حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی،

یک خلأ و نقصان مطرح است، البته به تأکید بر گرایش‌های موضوعی و بازاریابی و اقتصاد نیز باید به‌عنوان یک نقطه قوت نگریست.

در بررسی ویژگی‌های عملکردی مقالات مربوطه (جدول شماره ۱۲)، معیارهای انواع گردشگری، چگونگی معرفی منطقه مورد مطالعه، نقش متغیر گردشگری (وابسته و مستقل) و نگرش زمانی به تحقیقات حوزه گردشگری ارزیابی شدند. از نظر معیار انواع گردشگری، گردشگری روستایی با (۶۶ درصد) بیشترین کاربرد را داشته است. از آنجایی که حیطه اصلی فصلنامه پژوهش‌های روستایی، مبحث روستا است، مشخصاً بیشتر مقالات آنکه در حوزه‌های بین‌رشته‌ای مثل گردشگری قرار دارند، با رویکرد گردشگری روستایی خواهند بود. همچنین انواع دیگر گردشگری که در مقالات وجود داشت حاکی از بستر جغرافیایی و فرهنگی روستاها دارد. همچنین از نظر چگونگی «معرفی منطقه مورد مطالعه»، بیش از نیمی از مقاله‌ها، در حد اطلاعات عمومی و غیرعلمی و بدون طبقه‌بندی، مطلب را گزارش نموده‌اند و ۲۰ درصد مقالات اصلاً گزارشی راجع به منطقه مورد مطالعه ارائه نکردند. در یک پژوهش، اهمیت شناخت و معرفی بستر محیطی و انسانی-فرهنگی پژوهش به اندازه اهمیت تبیین مسئله است؛ زیرا این مسئله که در خلأ رخ نداده، بلکه در فضایی به وجود آمده است که انسان‌های متفاوت، در محیط و موقعیت متفاوت، مشغول به انجام فعالیت‌های متفاوت بوده‌اند. از این رو هم برای تبیین مسئله و هم به منظور انتخاب روش‌های بررسی و تحلیل مناسب باید منطقه مورد مطالعه به‌خوبی شناسایی و اطلاعات آن در سطوح مختلف طبقه‌بندی گردد.

در ادامه این‌گونه نتیجه شد که بسیاری از مقالات (۶۶ درصد)، گردشگری را متغیر یا عامل وابسته می‌دانستند. به‌علاوه نگرش زمانی به تحقیقات حوزه گردشگری در ۹۰ درصد مقالات نگرش وضع موجود بوده و از نظر گرایش پژوهش، ۶۰ درصد از مقالات، گرایش نتیجه‌گرایی داشتند. آنچه در ادبیات گردشگری در سطح جهان مطرح است، گردشگری به‌عنوان بستر رسیدن به توسعه پایدار، پدیده‌ای بسیار تأثیرگذار (یک متغیر مستقل) است. یعنی برای رسیدن به توسعه پایدار باید به گردشگری به‌عنوان پدیده اثرگذار نگاه نمود و چون رویکرد پایدار در توسعه مطرح شده است، نگرش‌ها عمدتاً باید برای آینده باشد، ولیکن باید از گذشته الگوسازی نمود و با توجه به شرایط حال عمل کرد، نه اینکه صرفاً نگرش به وضع موجود داشت و به روی تاریخ و آینده چشم بست. اینکه در نگرش پژوهشگران ایرانی، گردشگری بیشتر اثرپذیر بوده، نقش بسیار زیادی در خط‌مشی‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان، اتخاذ سبک‌های مدیریت و برنامه‌ریزی مقصد، بازاریابی مقصد و غیره داشته و شاید برعکس؛ اینکه نگرش‌ها به گردشگری در خط‌مشی‌گذاری‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان بیشتر یک نگرش اثرپذیر و وابسته بوده، پژوهش‌ها و اولویت‌های پژوهش‌های علمی

"طبل بزرگ" تشبیه نموده، صدای مهیبی دارد (پیشنهادهای موضوعی، مبتنی بر کلان‌نگری و اغواکننده هستند) اما توخالی است (اما چگونگی رسیدن به این اهداف مشخص نیست).

علاوه بر سبک پیشنهادها (موضوعی و موضعی) برای حل مسئله که مبتنی بر سطوح و قلمروی جغرافیایی است، پیشنهادهای دیگری می‌بایست برای تعیین و تشخیص شکاف‌های علمی و آکادمیک و توصیه برای تحقیقات آتی و سایر پژوهشگران گزارش شود. البته ارائه پیشنهاداتی از این دست که مثلاً از مدل‌های دیگر استفاده شود و یا جامعه آماری عوض شود و یا در نمونه‌های بزرگ‌تر تکرار شود، واقعاً درخور فضای علمی نخواهد بود. این قسمت می‌بایست دربرگیرنده پرسش‌های پژوهشی مرتبط با موضوع تحقیق باشد که در فرآیند پژوهش برای پژوهشگر به‌عنوان پرسش‌ها یا موضوع‌های پژوهشی جدید مطرح شده‌اند. دو رویه مشخص برای ارائه پیشنهادات تحقیقاتی آینده شامل: (۱) پیشنهادات بر مبنای محدودیت‌های به وجود آمده در فرآیند تحقیق و (۲) پیشنهادات منتج از مقایسه نتایج تحقیق با سایر تحقیقات مشابه است که باید به آن توجه شود.

وضعیت عملکردی مقالات گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی

در بررسی محور موضوعی ۳۸ مقاله حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی، ۲۸ زیرگرایش (جدول شماره ۱۱) تعیین شد و کاربست فرآیند کاهش ابعاد^{۱۴}، ۴ گرایش موضوعی تحت عناوین توسعه پایدار گردشگری روستایی، مدیریت و برنامه‌ریزی گردشگری روستایی، بازاریابی گردشگری روستایی و اقتصاد گردشگری روستایی مشخص گردید (تصویر شماره ۳). گرایش موضوعی «مدیریت و برنامه‌ریزی گردشگری» بیشترین توجه و گرایش توسعه پایدار گردشگری روستایی کمترین را به خود اختصاص داده است. دلایل پیشتازی گرایش موضوعی مدیریت و برنامه‌ریزی گردشگری، اولاً، می‌تواند سلطه رشته و گرایش جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی باشد؛ دوماً، وجود مشکلات و مسئله‌های بی‌شمار گردشگری روستایی که در حیطه برنامه‌ریزی قرار دارند (ناشی از عدم برنامه‌ریزی و یا عدم به‌کارگیری برنامه‌ریزی و برنامه‌ها) و مسیرهای حل و فصل آن نیازمند توجه به رویکرد مدیریت و برنامه‌ریزی مقصد‌های روستایی است. از طرفی، با توجه به اینکه در بین تمامی رویکردهای برنامه‌ریزی و نیز برنامه‌ریزی گردشگری، رویکرد توسعه پایدار به‌عنوان رویکرد غالب مطرح است، سؤال این است که چرا در پژوهش‌ها توجه کمی به آن شده و به گرایش‌های اقتصادی و بازاریابی توجه بیشتری شده است؟ و آیا واقعاً تحقیقات در مسئله پایداری لازم نیست؟ یا به‌طور جزئی‌تر، آیا موضوع گردشگری روستایی ما پایدار است؟ توجه کم به مسئله پایداری در پژوهش‌های گردشگری به‌عنوان

14. Dimension Reduction

آن نیز، جدای از پژوهش نباشد. سیاست‌گذاری گردشگری نیز باید بر مبنای پژوهش باشد تا منجر به توسعه شود، در غیر این صورت، یعنی زمانی که پژوهش تحت نفوذ سیاست قرار گیرد، آن‌هم سیاستی که اولییتی برای گردشگری ندارد، و چشم به درآمد رانتی دوخته است، شکست، قطعی خواهد بود.

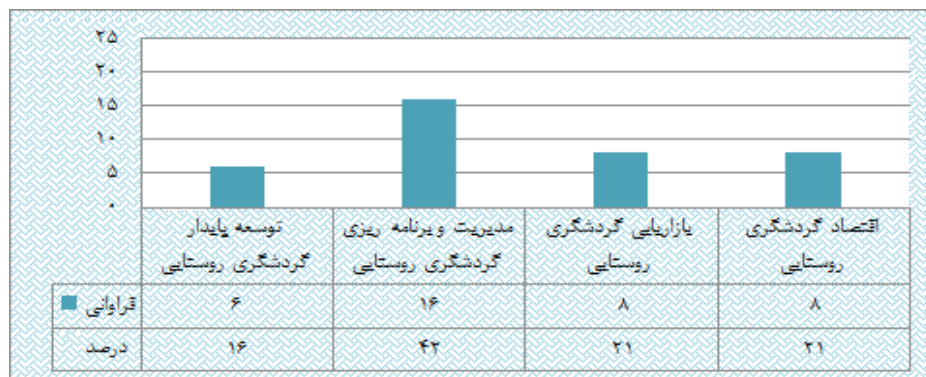
را به سمت اثرپذیری گردشگری منحرف ساخته است. البته در ایران، تأثیر سیاست بر پژوهش محتمل‌تر است، زیرا تنها در این صورت است که نگرش به وضع موجود و نتیجه‌گرا بودن رخ می‌دهد که نتایج تحقیق، این اندیشه را تأیید می‌کند. در حیطه کلان، خط‌مشی‌گذاری و سیاست‌گذاری‌ای که هدفش توسعه باشد، باید بر اساس پژوهش پایه‌گذاری شود و تمام فرآیندهای

جدول ۱۱. محورهای (زیرگرایش) موضوعی مقاله‌های حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

محورها	زیرمحورها
مدیریت و برنامه‌ریزی گردشگری روستایی	<ul style="list-style-type: none"> - برنامه‌ریزی راهبردی طبیعت‌گردی (۳ مقاله) - زمینه‌های توسعه گردشگری (۱) - برنامه‌ریزی راهبردی گردشگری روستایی (۱) - پتانسیل‌سنجی اکوتوریسم روستایی (۱) - برنامه‌ریزی گردشگری (۱) - برنامه‌ریزی راهبردی گردشگری فرهنگی (۱) - برنامه‌ریزی و سیستم گردشگری روستایی (۱) - ارزیابی ژئوسایت گردشگری (۱) - مشکلات و محدودیت‌های گردشگری روستایی (۲) - نگرش جامعه محلی (۳) - اثرات خانه‌های دوم (۱)
اقتصاد گردشگری روستایی	<ul style="list-style-type: none"> - کارآفرینی در گردشگری روستایی (۲) - اثرات اقتصادی گردشگری روستایی (۳) - تمایل به پرداخت گردشگران برای بازدید (۲) - بنگاه کوچک و متوسط گردشگری روستایی (۱) - عوامل انگیزشی گردشگران رویدادها (۱) - عوامل انگیزشی گردشگران کشاورزی (۱)
بازاریابی گردشگری روستایی	<ul style="list-style-type: none"> - برندسازی مقصد روستایی (۱) - آمیخته بازاریابی گردشگری روستایی (۳) - کیفیت تورهای روستایی (۱) - کیفیت محیط گردشگری (۱)
توسعه پایدار گردشگری روستایی	<ul style="list-style-type: none"> - توسعه پایدار گردشگری روستایی (۳) - معیشت پایدار روستایی (۱) - رفتار مسئولانه گردشگران (۱) - گردشگری غذا و توسعه پایدار روستایی (۱)

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۳. محور موضوعی مقالات چاپ شده حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی. مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جدول ۱۲. بررسی ویژگی‌های عملکردی در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

انواع گردشگری	گردشگری روستایی	طبیعت‌گردی	گردشگری کشاورزی	گردشگری خانه دوم، غذا، بیابانی، فرهنگی، رویدادها، ژئوتوریسم و جامعه‌محور
فراوانی (درصد)	۲۶ (۶۶)	۴ (۱۰)	۲ (۵)	هر عنوان، ۱ مقاله (۳)
معرفی منطقه	اطلاعات آمیخته	اطلاعات منابع	اطلاعات عمومی	گزارش نشده
فراوانی (درصد)	۱۱ (۲۹)	۷ (۱۸)	۱۳ (۳۴)	۷ (۱۸)
متغیر گردشگری	مستقل			وابسته
فراوانی (درصد)	۱۳ (۳۴)			۲۵ (۶۶)
نگرش زمانی پژوهش	گذشته‌نگر		وضع موجود	آینده‌نگر
فراوانی (درصد)	۱ (۳)		۳۴ (۸۹)	۳ (۸)
گرایش پژوهش	نتیجه‌گرایی			تصمیم‌گرایی
فراوانی (درصد)	۲۳ (۶۰)			۱۵ (۴۰)

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

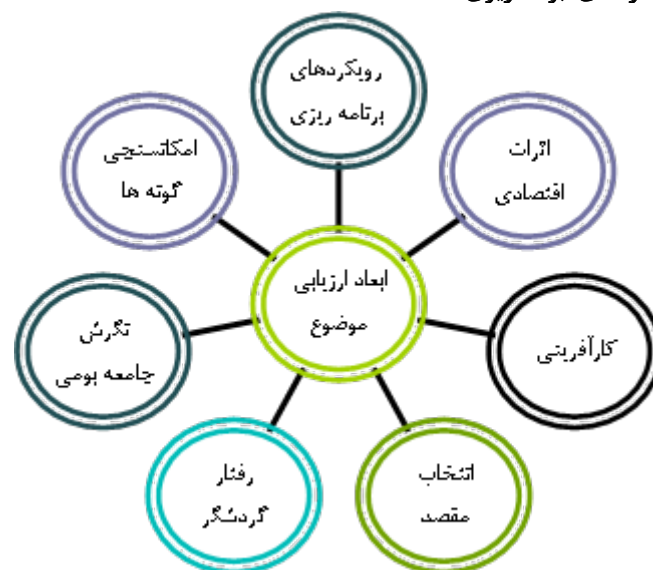
مآخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

مقاله‌کیفیت محیط، منابع و جاذبه‌های گردشگری روستایی با ۷ مقاله، عوامل انگیزشی-رفتاری گردشگر با ۳ مقاله، نگرش و حمایت جامعه محلی ۲ مقاله و آمیخته بازاریابی با ۱ مقاله بود.

همچنین شاخص تأثیرپذیری از گردشگری بررسی گردید (تصویر شماره ۶) و پس از خارج کردن ۱۴ مقاله از تحلیل (به دلیل پوشش ندادن شاخص موردبررسی یعنی متغیر تأثیرپذیری از گردشگری) و نیز دسته‌بندی مقالات باقیمانده، ۵ گرایش از متغیرهای تأثیرپذیر از گردشگری شناسایی شدند. به ترتیب بیشترین کاربرد مربوط به توسعه گونه‌های گردشگری روستایی با ۹ مقاله، توسعه اقتصادی با ۸ مقاله و توسعه و معیشت پایدار با ۵ مقاله است.

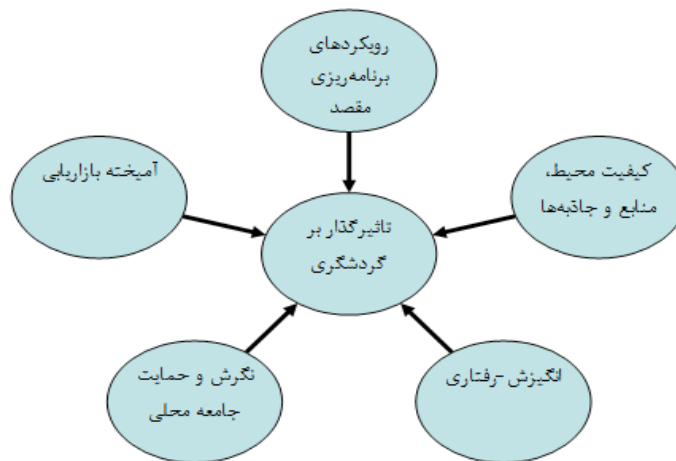
در بررسی «ابعاد» ارزیابی شده در هر یک از محورها و گرایش‌ها موضوعی (تصویر شماره ۴) مشخص شد که به ترتیب بیشترین کاربرد ابعاد مربوط به رویکردهای برنامه‌ریزی ۱۳ مقاله، اثرات اقتصادی ۸ مقاله، عوامل انتخاب مقصد ۶ مقاله، رفتار گردشگر ۳ مقاله، کارآفرینی ۳ مقاله، امکان‌سنجی گونه‌های گردشگری ۳ مقاله و نگرش جامعه بومی ۲ مقاله بود.

در ادامه، شاخص تأثیرگذاری بر گردشگری بررسی گردید (تصویر شماره ۵) و پس از خارج کردن ۱۱ مقاله از تحلیل (به دلیل پوشش ندادن شاخص موردبررسی یعنی متغیر تأثیرگذار بر گردشگری) و نیز دسته‌بندی مقالات باقیمانده، ۵ گرایش از متغیرهای تأثیرگذار بر گردشگری شناسایی شدند. به ترتیب بیشترین کاربرد مربوط به رویکردهای برنامه‌ریزی مقصد ۹

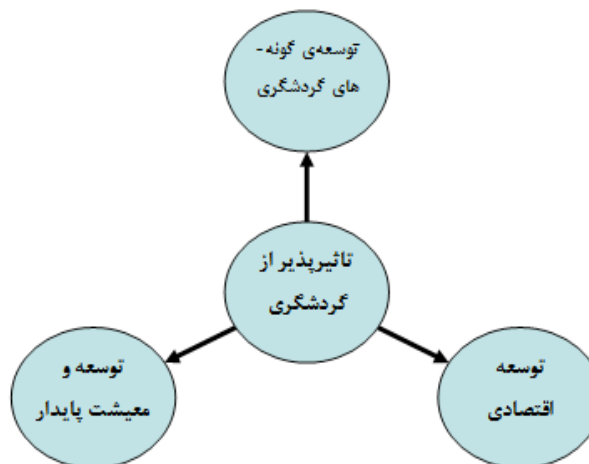
فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۴. ابعاد مورد بررسی در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی. مآخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۵. متغیرهای تأثیرگذار بر گردشگری در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی. مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

تصویر ۶. متغیرهای تأثیرپذیر از گردشگری در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی. مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

نداشتند و یا توجه آن‌ها کم‌رنگ و ضعیف بوده است. شایان ذکر است علاوه بر معیارهای مشخص شده در بالا، می‌توان معیار مختلف دیگری را نیز در تحقیقات، به کارگیری، ارزیابی و گزارش نمود.

وضعیت استنادی مقالات گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی

در این بخش با استفاده از معیارهای تعداد، زبان و نوع استنادها (جدول شماره ۱۵)، خوداستنادی (جدول شماره ۱۶) و نشریه‌استنادی وضعیت استنادی مقالات حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی مورد بررسی قرار گرفت. بررسی‌های جزئی‌تر در این باره نشان داد که به‌طور کلی در استنادهای هر مقاله، ۶۴ درصد از منابع خارجی و ۳۶ درصد از منابع داخلی

در ادامه، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جامعه محلی بررسی گردید (جدول شماره ۱۳). بررسی جنسیت و سن جامعه بومی بیشترین کاربرد را در تحقیقات داشته است. به‌علاوه، مقالات حوزه گردشگری از نظر ویژگی‌های جمعیت‌شناختی گردشگران نیز مورد رصد قرار گرفت (جدول شماره ۱۴). جنسیت و سطح تحصیلات، بیشترین تعداد گزارش را در مقالات داشتند. مبتنی بر نظریه‌های مبادله اجتماعی، اثر نمایشی، ذینفعان گردشگری، توسعه پایدار و مدل‌های سنجش رنجش داکسی، چرخه عمر مقصد باتلر و تخریب خلاق میشل، از پایه‌های شکل‌گیری پدیده گردشگری، جامعه محلی و گردشگران هستند. تمامی مقالات مورد بررسی (۳۸ مقاله حوزه گردشگری) دارای دغدغه حل مسئله برای یک موقعیت جغرافیایی (از روستا تا کشور) بودند، اما هیچ‌یک، توجهی به ویژگی‌ها و نقش جامعه محلی و گردشگران

اوایل دهه ۱۳۸۰ برمی‌گردد (Bayat et al., 2013). از این‌رو، سال ۱۳۸۰ مبنای تعیین منابع کلاسیک داخلی و با کمی تعدیل، سال ۱۹۹۵ مبنای تعیین منابع خارجی قرار گرفت. یافته‌ها ۱۹ منبع کلاسیک داخلی (۱۱ کتاب، ۵ مقاله، ۲ پایان‌نامه و ۱ طرح) و ۴۶ منبع کلاسیک خارجی (۳۱ مقاله و ۱۵ کتاب) را مشخص ساخت. از این‌رو می‌توان دریافت که پژوهش‌های داخلی بیشتر مبتنی بر کتاب‌ها بوده و پژوهش‌های خارجی بیشتر از طریق انتشار مقاله به انتقال دانش می‌پرداختند. قدیمی‌ترین منبع داخلی گردشگری که مورداستفاده قرار گرفته مربوط به سال (۱۳۵۸) با عنوان «روش بررسی اقتصادی پارک‌ها و تفرجگاه‌ها» در حوزه اقتصاد و ارزش‌گذاری اقتصادی گردشگری بود و در منابع خارجی، کلاسیک‌ترین منبع خارجی گردشگری مربوط به سال (۱۹۷۳) با عنوان «چرا محبوبیت مناطق مقصد افزایش یا کاهش می‌یابد؟» و در حوزه بازاریابی گردشگری بود.

استفاده می‌شود. همچنین از نظر نوع استناد در مقالات چاپ‌شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی استفاده از مقاله بیشترین کاربرد را داشته است. یافته‌های دیگر نشان داد که مبتنی بر روند زمانی از سال ۱۳۸۹ تا شماره سوم سال ۱۳۹۷، استفاده از کتاب‌ها و پایان‌نامه‌ها کاهش یافته و محققان به سمت استفاده از مقالات گرایش پیدا کردند. در بیش از نیمی از پژوهش‌ها، نویسندگان، خوداستنادی داشتند و در حدود ۳۵ درصد پژوهش‌ها به مقالات فصلنامه پژوهش‌های روستایی استناد نمودند. همچنین، انتقال دانش در منابع کلاسیک داخلی بیشتر مبتنی بر کتاب‌ها و برای منابع کلاسیک خارجی بیشتر از طریق انتشار مقاله بوده است.

در ادامه، منابع کلاسیک گردشگری مورداستفاده در ۳۸ مقاله حوزه گردشگری در دو بخش داخلی و خارجی شناسایی و معرفی شدند (پیوست ۲). بر پایه بررسی‌های به‌عمل‌آمده، پیشینه مطالعات گردشگری و از جمله گردشگری روستایی در ایران به

15. "Why Destination Areas Rise and Fall in Popularity?"

جدول ۱۳. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جامعه محلی در مقالات حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

گزارش ندارد فراوانی (درصد)	گزارش دارد فراوانی (درصد)	فراوانی (درصد) ویژگی
۲۷ (۷۱)	۱۱ (۲۹)	جنسیت
۲۷ (۷۱)	۱۱ (۲۹)	سن
۳۶ (۹۵)	۲ (۵)	وضعیت تأهل
۲۹ (۷۶)	۹ (۲۴)	سطح تحصیلات
۲۹ (۷۶)	۹ (۲۴)	شغل
۳۶ (۹۵)	۲ (۵)	سابقه کاری
۳۷ (۹۷)	۱ (۳)	مکان زندگی
۳۷ (۹۷)	۱ (۳)	پذیرش گردشگر

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جدول ۱۴. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی گردشگران در مقالات حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

گزارش ندارد	گزارش دارد	فراوانی (درصد) ویژگی	گزارش ندارد	گزارش دارد	فراوانی (درصد) ویژگی
۳۷ (۹۷)	۱ (۳)	مبدأ گردشگر	۲۹ (۷۶)	۹ (۲۴)	جنسیت
۳۷ (۹۷)	۱ (۳)	فاصله (مبدأ-مقصد)	۳۱ (۸۲)	۷ (۱۸)	سن
۳۷ (۹۷)	۱ (۳)	همراهان سفر	۳۵ (۹۲)	۳ (۸)	وضعیت تأهل
۳۷ (۹۷)	۱ (۳)	تعداد همراهان	۳۰ (۷۹)	۸ (۲۱)	تحصیلات
۳۷ (۹۷)	۱ (۳)	تجربه سفر	۳۲ (۸۴)	۶ (۱۶)	شغل
۳۳ (۸۷)	۵ (۱۳)	اقامت	۳۵ (۹۲)	۳ (۸)	درآمد ماهیانه
۳۶ (۹۵)	۲ (۵)	مدت اقامت	۳۶ (۹۵)	۲ (۵)	اندازه خانواده
۳۷ (۹۷)	۱ (۳)	بومی-غیربومی	۳۶ (۹۵)	۲ (۵)	انگیزه سفر
۳۶ (۹۵)	۲ (۵)	حمل‌ونقل	۳۶ (۹۵)	۲ (۵)	منبع اطلاعاتی

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جدول ۱۵. تعداد و زبان استنادها در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

فراوانی (درصد) ویژگی‌ها	کل استنادها	استناد داخلی	استناد خارجی
کمترین	۱۶ منبع در یک مقاله	-	۲ منبع در یک مقاله
بیشترین	۷۸ منبع در یک مقاله	۲۹ منبع در یک مقاله	۵۴ منبع در یک مقاله
میانگین	۳۶ منبع	۱۳ منبع	۲۳ منبع
مُد	۲۵ منبع با ۵ تکرار	۸ منبع با ۴ تکرار	۲۰، ۱۴، ۹ و ۲۵ منبع با ۳ تکرار

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جدول ۱۶. خود استنادی نویسندگان و فصلنامه در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

ویژگی‌ها	خود استنادی		ویژگی‌ها	فصلنامه استنادی	
	دارد	ندارد		دارد	ندارد
۰	۰	۱۶ (۴۲٪)	۰	۲۵ (۶۶٪)	تعداد نشریه استنادی
۱	۱۰ (۲۶٪)	۰	۴ (۱۰٪)	۰	
۲	۷ (۱۸٪)	۰	۳ (۸٪)	۰	
۳	۳ (۸٪)	۰	۵ (۱۳٪)	۰	
۴	۰	۰	۰	۰	
۵	۱ (۳٪)	۰	۰	۰	
۶	۱ (۳٪)	۰	۱ (۳٪)	۰	
جمع	۲۲ (۵۸٪)	۱۶ (۴۲٪)	جمع	۱۳ (۳۴٪)	۲۵ (۶۶٪)

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به روند کاهشی تعداد صفحات مقاله‌ها، پیشنهاد می‌شود بر این روند صحنه گذاشته و با ایجاد یک چارچوب و قالب هدفمند مبتنی بر کاهش بیشتر متن (حفظ بدنه مقاله در عین ایجاز) از وقت گیر بودن مطالعه مقاله که منجر به سردرگمی و ابهام در درک هدف مقاله می‌شود جلوگیری نمود.

پیشنهاد می‌شود با توجه به ارسال متعدد مقالات با موضوع گردشگری، علی‌رغم انتشار ۴ شماره در سال، یک «ویژه‌نامه با محوریت گردشگری»، فراخوان و منتشر شود. با این اقدام، هم از نظر انباشت مقالات پذیرش شده و هم از نظر کاهش مدت زمان ارسال - پذیرش - چاپ جلوگیری خواهد نمود.

با توجه به افزایش روند تیمی بودن تألیف مقالات، از نویسندگان خواسته شود که در بخشی از مقاله (پیشنهاد می‌گردد در ابتدای مقاله باشد)، سهم و چگونگی مشارکت هر نویسنده گزارش گردد.

به‌منظور تشویق زنان به مشارکت بیشتر در پژوهش به‌صورت

جداگانه (مقالاتی که فقط پژوهشگران زن آن را نگارش کرده باشند پیشنهاد می‌شود که بررسی و چاپ مقالات نگارش زنان به‌طور مستقل در دستور کار مجله قرار گیرد. همچنین در این میان زنان پژوهشگر حوزه گردشگری باید از تجارب مفید و مؤثر زنان موفق در این عرصه بهره‌برداری بیشتری داشته باشند.

با توجه به روند بین‌المللی شدن فصلنامه پژوهش‌های روستایی، پیشنهاد می‌شود اطلاعات پژوهشگران هر مقاله به‌صورت بیوگرافی علمی (تصویر نویسندگان، معرفی علمی، وابستگی سازمانی، علایق، نقششان در این مقاله و ...) گزارش گردد.

با توجه به عدم گزارش «مهم‌ترین نتیجه و پیشنهاد» در بسیاری از چکیده‌های فارسی و تکرار مطالب مربوط به «یافته‌ها» برای آن، توصیه می‌گردد، چکیده فارسی به‌صورت ساخت‌مند قالب‌بندی شود. یعنی دارای بخش‌های مجزا شامل: زمینه و هدف، روش، یافته‌ها، نتیجه‌گیری و پیشنهادها، ارزش و اصالت، و محدودیت‌ها باشد.

با توجه به اینکه نیمی از مقالات فاقد مبانی نظری و یک

(Chamkhani, 2018).

با توجه به اینکه پژوهشگران در بیشتر پژوهش‌ها بدون توجه به عوامل شش‌گانه مؤثر در برآورد حجم نمونه (توان آزمون، سطح اطمینان، ضریب تصحیح جامعه محدود، پراکندگی صفت، اثر طرح و خطای برآورد) و نیز تکنیک‌های متنوع تحلیل داده‌ها (انواع آزمون‌ها، مدل‌سازی) و نوع تحلیل (کمی و کیفی)، از فرمول کوکران برای برآورد حجم نمونه استفاده می‌کنند، به‌منظور راهنمایی و توصیه، برای اولین بار در طی تحقیقات علوم انسانی، مجموعه‌ای از روش‌ها و فرمول‌های نمونه‌گیری مبتنی بر عوامل و شرایط مذکور، تقدیم محققان شده است (جدول شماره ۱۷). همچنین، استفاده از نرم‌افزارهای برآورد حجم نمونه، به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود^{۱۶}.

با توجه به اینکه حدود نیمی از مقالات فاقد بحث و مقایسه بودند پیشنهاد می‌شود که توجه و تأکید بر بحث و مقایسه در دستور کار مجله قرار گرفته و دیدگاه نشریه برای اولویت دادن به قوام تحلیلی و استنتاجی مقالات برای داوران مقالات، تشریح و تبیین گردد.

۲۸ زیرگرایش و ۴ گرایش موضوعی یافت شد. پیشنهاد می‌شود که سیاست مجله بر حفظ این تنوع موضوعی باشد بتوان همواره یافته‌های مرتبط با گونه‌های مختلف مؤثر بر فرایند گردشگری در روستاها را رصد و پیگیری نمود.

بیشترین نوع گردشگری که در مقاله‌ها بررسی گردید، گردشگری روستایی بود. پیشنهاد می‌شود که محققان به سایر انواع گردشگری هم بپردازند تا این مجله بتواند از طیف گسترده مخاطبان خود برای ترویج دانش گردشگری به‌صورت گسترده‌تری بهره‌برداری نماید.

مبتنی بر معیار «معرفی منطقه مورد مطالعه» و مشخص شدن اینکه در بیش از ۸۰ درصد مقالات هیچ اطلاعات طبقه‌بندی شده‌ای ارائه نشده است، گزارش این قسمت به‌صورت جدول پیشنهادی (جدول شماره ۱۸) و تشریح مبسوط و جداگانه هر یک از موارد و ویژگی‌ها، توصیه می‌شود.

در زمینه اثرگذاری و اثرپذیری متغیر گردشگری، پیشنهاد می‌شود که تأکید بیشتری بر اثرگذاری گردشگری بر موضوعات مرتبط با این حوزه در دستور کار محققان و مخاطبان نشریه قرار گیرد. تأکید بر گردشگری در جایگاه متغیر وابسته نمی‌تواند به تقویت و تحکیم جایگاه آنچه در زمینه‌های آکادمیک و چه در زمینه سیاست‌گذاری‌های کلان داشته باشد و نتیجه آن جدی گرفته نشدن آثار و وزن گردشگری در مناسبات اقتصادی اجتماعی و پیامدهای توسعه‌ای آن خواهد بود.

تئوری غالب بودند، پیشنهاد می‌شود که در نظر گرفتن و تأکید بر چارچوب نظری در دستور کار مجله قرار گرفته و دیدگاه نشریه برای اولویت دادن به قوام بنیان تئوریک مقالات برای داوران مقالات، تشریح و تبیین گردد.

با توجه به اینکه کلیت مقالات به‌صورت کمی بود (۸۶ درصد راهبرد قیاسی، ۸۴ درصد، کاربردی-۳ درصد مروری و ۷۶ درصد توصیفی (پیمایشی-تحلیلی)) پیشنهاد می‌شود برای دریافت مقالات کیفی در حوزه گردشگری اولویت ویژه‌ای در نظر گرفته شود. همچنین می‌توان شماره ویژه‌ای را برای مقالات گردشگری یا مقالات دارای روش پژوهش کیفی هستند، اختصاص داد.

در نزدیک به نیمی از مقالات که برای حل مسائل مرتبط با گردشگری مبتنی بر محیط روستایی، در سطح جغرافیایی شهرستان و بخش انجام شده و نتایج و پیشنهاداتی به‌صورت کلی و عام برای چندین روستا گزارش دادند؛ باید توجه شود هر روستا، محیط، شرایط، قابلیت‌ها و منابع (طبیعی و انسانی- فرهنگی) خاص خود را دارد، از این‌رو مسئله هر روستا با روستای مجاور خود تفاوت دارد و مبتنی بر محیط، شرایط، قابلیت‌ها و منابع هر روستا باید برای حل مسئله آن نسخه‌ای پیچید. فارغ از انتخاب هر سطح جغرافیایی برای پژوهش‌ها، پیشنهاد می‌شود واحدهای شناسایی مسئله، سطح تحلیل، نتایج و نوع پیشنهادها صرفاً برای هر روستا به‌صورت واحد، جداگانه و خاص گزارش شود. پژوهشگران، مسئولین فصلنامه و داوران به این مسئله توجه نمایند.

۵۸ درصد از جامعه آماری دارای حجم معلوم و مشخص و ۴۲ درصد دارای حجم نامعلوم و نامشخص بودند؛ ۳۲ درصد از مقالات از روش نمونه‌گیری هدفمند و ۲۹ درصد از روش در دسترس استفاده نمودند؛ بیشترین کاربرد در ابزار، پرسشنامه بوده (۶۳ درصد)؛ ۵۵ درصد مقالات دارای روایی بوده (روایی صوری (۴۵ درصد)) و ۴۵ درصد روایی‌شان گزارش نشده بود؛ همچنین ۶۳ درصد از مقالات (۲۴ مورد) پایایی‌شان گزارش شده و همه آن‌ها از تحلیل آلفای کرونباخ استفاده کردند؛ بیشترین کاربرد را نرم‌افزار SPSS (۴۵ درصد) داشته و بیشترین روش تحلیل در مقالات استفاده از روش آمار توصیفی و استنباطی (۴۲ درصد) بود. ضروری است در فرایند آموزش، پژوهش، داوری و انتشار مقالات جغرافیایی حساسیت و دقت مضاعفی روی روش تحقیق و به‌خصوص روش‌های نمونه‌گیری - از جنبه‌های پایایی، روایی و ... - اعمال شود و در نهایت تأکید و کنترل شود که در گزارش روش تحقیق و فرایند نمونه‌گیری، هر روشی که اعمال شده - اعم از احتمالی یا غیر احتمالی - عین کار انجام شده با صراحت و شفافیت تشریح شود؛ تا حداقل در صورت احتمال وجود سوگیری، نتایج قطعی تلقی نشده و همچنین امکان محقق شدن ویژگی تکرارپذیری پژوهش در راستای دستیابی به نتایج قابل‌اعتماد و تعمیم‌پذیر، فراهم شود (Safaei Pour & Rahimi)

۱۶. برای مثال، نرم‌افزار "Power and Sample Size Calculation"

جدول ۱۷. انواع روش‌های برآورد حجم نمونه!

ردیف	شرایط	روش برآورد حجم نمونه	منبع
۱	مبتنی بر مدل هزینه‌ها	(CT): هزینه کل تحقیق، (CO): هزینه‌های اولیه و ثابت تحقیق، (CU): هزینه سرانه هر واحد نمونه و حجم نمونه. $n = \frac{C_T - C_0}{C_U}$	
۲	برآورد نسبی یا کل	$n = \frac{Z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2 \cdot P(P-1)}{d^2}$ $n_0 = \frac{Z^2 \cdot \sigma_r^2}{d^2}$	
۳	برآورد میانگین صفت	$n_0 = \frac{Z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2 \cdot \sigma^2}{d^2}$	
۴	موارد خاص	- مطالعات مورد-شاهدی (Case-Contorol Studies) - مطالعات همگروهی (Cohort Studies) - تضمین کیفیت جامعه (Lot Quality Assurance) - قاعده تصمیم‌گیری برای رد یک جامعه - مطالعات میزان رخ دادن یک پدیده - مطالعات بقا (Survival Studies)	
۵	کارآزمایی	نمودار نوموگرام (Nomogram) آلتمن (تقاطع "اختلاف استاندارد شده" و "توان آزمون")	
۶	آزمون‌های همبستگی	(α): سطح معنی‌داری، ($\beta-1$): توان آزمون، (ρ): ضریب همبستگی تخمینی. $n = \left(\frac{Z_{1-\alpha} - Z_{1-\beta}}{f(\rho)} \right)^2 + 3$ $f(\rho) = 0.5 \ln \left(\frac{1+\rho}{1-\rho} \right)$	(Saneii & Rahimi, 2011)
۷	رگرسیون خطی ساده	(α): سطح معنی‌داری، ($\beta-1$): توان آزمون، (r): ضریب همبستگی تخمینی. $n = \left(\frac{Z_{\alpha} + Z_{\beta} \sqrt{1-r^2}}{r} \right)^2 + 2$	
۸	رگرسیون چند متغیره	(R^2): ضریب همبستگی چندگانه تخمینی، ($R_{x_j}^2$): بین صفر تا ۱، (W): فاصله دربرگیرنده ضریب رگرسیون متغیر مستقل، (P): تعداد متغیرهای مستقل، ($Z_{1-\frac{\alpha}{2}}$): ضریب اطمینان (برابر با ۱/۹۶) $n = \left(\frac{Z_{1-\frac{\alpha}{2}}}{W} \right)^2 \cdot \left(\frac{1-R^2}{1-R_{x_j}^2} \right) + P + 1$	
۹	جدول‌های آماده کاربرد در آزمون‌های مبتنی بر نسبت p و q	جدول مورگان جدول ایزرائیل	(Israel, 1992)

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

۱. در صورت نیاز به راهنمایی و مشاوره نسبت به برآورد حجم نمونه و یا ابهام و پرسش، از طریق ایمیل درج‌شده در ابتدای مقاله حاضر، می‌توانید با نویسندگان ارتباط داشته باشید.

۲. به‌منظور مطالعه بیشتر و درک برآورد و حجم نمونه در پژوهش‌های کیفی، مراجعه شود به صفحه ۱۵۹ مقاله: محمدپور، احمد، (۱۳۸۸). نمونه‌گیری در تحقیقات کیفی: سنخ‌ها و روش‌ها. علوم تربیتی و روان‌شناسی، ۵(۴)، ۱۳۱-۱۶۴.

ادامه جدول ۱۷. انواع روش‌های برآورد حجم نمونه.

منبع	روش برآورد حجم نمونه	شرایط	ردیف
-	<p>کوکران جامعه معلوم:</p> $n = \frac{Z^2 pq}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{Z^2 pq}{d^2} - 1 \right)}$ <p>کوکران جامعه نامعلوم:</p> $n = \frac{Z^2 P(1 - P)}{d^2}$	آزمون‌های مبتنی بر پارامتر میانگین و احتمالات Z و t (q و p)	۱۰
(Glaser & Strauss, 1967)	"اشباع تئوریک": مقدار نمونه‌گیری تا حدی که هیچ‌گونه اطلاعات جدید و اضافی یافت نمی‌شود. عواملی که در برآورد حجم نمونه اثرگذارند: معیارهای گزینش، جاگیری (بازنمایی یا لانه کردن) یک معیار در معیاری دیگر، بازنمایی نمادین و ایجاد تنوع، نمونه‌های چندگانه، روش گردآوری داده، نوع مطالعه کیفی و بودجه و منابع در دسترس ۲.	پژوهش کیفی	۱۱
-	آزمون بارتلت و آماره KMO		
(Bentler & Chou, 1987)	نسبت (۱۰ تا ۱) پاسخ‌دهندگان به تعداد پارامترها		
(Mueller, 1996)	نسبت (۱۰ به ۱) پاسخ‌دهندگان به تعداد پارامترها		
(Kline, 1998)	نسبت (۱۰ تا ۲۰) پاسخ‌دهندگان به تعداد پارامترها		
(Costello & Osborne, 2005)	نسبت (۲۰ به ۱) پاسخ‌دهندگان به تعداد پارامترها		
(Burt, 1976)	جامعه با نمونه بیشتر از ۲۰۰ نفر باشد (مگر اینکه جامعه‌ای که از آن نمونه برداشته شده به‌خودی‌خود کوچک باشد).	مدلسازی معادلات ساختاری (CV-SEM)	۱۲
(Iacobucci, 2010)	حجم نمونه حداقل ۵۰ قابل قبول است.		
(Soper, 2019)	<p>(۱) محاسبه آنلاین: (https://www.danielsoper.com/statcalc/calculator.aspx?id=89)</p> <p>(۲) فرمول: (https://www.danielsoper.com/statcalc/formulas.aspx?id=89)</p> <p>(۳) منبع: (https://www.danielsoper.com/statcalc/references.aspx?id=89)</p>		
(Farzaneh Kharajoo & Jafari Khaledi, 2008)	نمونه‌گیری فضایی بهینه در ۳ بخش: ۱- پیشگویی در میدان تصادفی گاوسی، ۲- واریانس پیشگویی کریگینگ مینیمم و ۳- تحلیل حساسیت.	تحلیل داده‌های فضایی	۱۳
(Bagheri, 2018)	<p>نمونه‌گیری "پاسخگومحور" جمعیت گریزان (نامشخص، غیرهمگن، کمیاب، پراکنده، پنهان و دسترسی سخت):</p> $Pa + Pb = 1$ $Pa = \frac{S_{ba} D_b}{S_{ba} D_b + S_{ab} D_a}$	پیمایش در جمعیت گریزان	۱۴

ادامه جدول ۱۷. انواع روش‌های برآورد حجم نمونه.

ردیف	شرایط	روش برآورد حجم نمونه	منبع
		(۱-۱) حجم نمونه برای داده‌های زوجی فاصله‌ای یا نسبی (آزمون‌های پارامتری)	
		$n = \frac{\left(Z_{1-\frac{\alpha}{2}} + Z_{1-\beta} \right)^2 \sigma_{\delta}^2}{\delta^2} + \frac{Z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2}{2}$	
		(۲-۱) حجم نمونه برای داده‌های زوجی فاصله‌ای یا نسبی (آزمون‌های ناپارامتری)	
		$n = \frac{\left(Z_{1-\frac{\alpha}{2}} - Z_{1-\beta} \right)^2}{3(P_1 - 0.5)^2}$	
		(۲) حجم نمونه برای داده‌های زوجی رتبه‌ای	
		$n = \frac{Kn_d}{K-1}$	
۱۵	مطالعات جورشده	(۱-۳) حجم نمونه برای داده‌های زوجی اسمی (دو حالت)	(Sadat-Hashemi, Ghorbani & Kavhie, 2006)
		$n_d = \frac{4\Psi \left(Z_{1-\frac{\alpha}{2}} + Z_{1-\beta} \right)^2}{(\Psi - 1)^2} + \frac{Z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2}{2}$	
		$n_d = \frac{\left(Z_{1-\frac{\alpha}{2}}(\Psi + 1) + Z_{1-\beta} \sqrt{(\Psi + 1)^2 - (\Psi - 1)^2 \pi_d} \right)^2}{(\Psi - 1)^2}$	
		(۲-۳) حجم نمونه برای داده‌های زوجی اسمی (چند حالت)	
		(۴) نسبت شاهد-مورد بزرگ‌تر از یک	
		$n_u = \frac{n_E(1+c)}{2c}$	
		$n_T = n_c + n_u$	
		جدول میشل و کارسون بر اساس روابط زیر:	
		(۱) (SEM) : خطای استاندارد میانگین تمایل به پرداخت؛ (δ) : انحراف معیار تمایل به پرداخت؛ (n) : انحراف معیار:	
		$SEM = \frac{\delta}{\sqrt{n}}$	
		(۲) (V) : ضریب تغییرات؛ $(TWTP)$: مقدار میانگین تمایل به پرداخت واقعی؛ (δ) : انحراف معیار تمایل به پرداخت:	
		$V = \frac{\delta}{TWTP}$	
		(۳) (t) : مقدار آماره t-student؛ (δ) : انحراف معیار تمایل به پرداخت (d) : انحراف از مقدار واقعی WTP یا درصد اختلاف TWTP و RWTP؛ $(RWTP)$: مقدار میانگین تمایل به پرداخت واقعی.	
		$n = \left[\frac{t \times \delta}{d \times RWTP} \right]^2 = \left[\frac{t \times V}{d} \right]^2$	
		(۴) رابطه چهارم:	
		$RWTP \pm (t \times d \times RWTP)$	
۱۶	مطالعات ارزش‌گذاری اقتصادی (تمایل به پرداخت و ...)		(Mitchell & Carson, 1989)

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

جدول ۱۸. پیشنهاد چگونگی معرفی منطقه مورد مطالعه.

ردیف	مکان (موقعیت)	مقیاس عملکرد	نام منبع گردشگری	گونه منبع	ماهیت و ویژگی‌ها	نوع فعالیت
تشریح	نام منطقه و مکان	بین‌المللی، ملی، منطقه‌ای، محلی	نام منبع	طبیعی و انسانی - فرهنگی	چشم‌انداز، اقلیم، تاریخ، ارزش و ...	گونه‌های گردشگری
ردیف	حجم تقاضا	وضعیت بهره‌برداری و عرضه	ارتباط با سایر منابع گردشگری	ارتباط با سایر نواحی گردشگری	زیرساخت‌های موجود	قابلیت سرمایه‌گذاری
تشریح	میزان حضور گردشگران	میزان و گونه‌های حضور عرضه‌کنندگان	فاصله، تأثیرپذیری و تأثیرگذاری و حضور در شبکه‌های کسب‌وکار	فاصله، تأثیرپذیری و تأثیرگذاری با سایر نواحی	انواع انرژی‌ها، راه‌ها و مسیرهای دسترسی،	وجود و یا پتانسیل بسته‌های سرمایه‌گذاری

فصلنامه پژوهش‌های روستایی

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۷

متن مقاله (ساختار و مقدار) از ابتدا تا انتها.

در گزارش منابع، موارد ویرایشی در نگارش رعایت شود (شماره‌گذاری منابع؛ قالب و فرمت خاص).

پیشنهادها برای پژوهش‌های آینده:

ارزیابی توزیع جنسیتی پژوهشگران مقاله‌های حوزه گردشگری مبتنی بر روند زمانی، گرایش‌های موضوعی، کاربرد روش‌شناسی و تحلیل؛

تحلیل انتقادی کمیّت و کیفیت کاربست مبانی نظری و نظریه‌ها مبتنی بر مسئله پژوهش در مقاله‌های حوزه گردشگری؛

تحلیل تورش طرح نمونه‌گیری (روش و برآورد حجم) در مقاله‌های حوزه گردشگری؛

تحلیل انتقادی جایگاه پیشنهادها مبتنی بر یافته، تحقیقات آتی و تحقیقات اکتشافی در مقاله‌های حوزه گردشگری؛

شناسایی و اولویت‌بندی محتوایی محورها و گرایش‌های موضوعی در مقاله‌های حوزه گردشگری.

تشکر و قدردانی

نگارندگان، از سرکار خانم دکتر لیلا حبیبی (استادیار گردشگری، عضو هیئت‌علمی دانشکده میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، دانشگاه مازندران) به جهت در اختیار قرار دادن وقت ارزشمندشان در جریان یک مصاحبه تلفنی، به‌منظور تبیین مسئله تأثیر جنسیت در پژوهش‌های گردشگری، کمال تشکر و قدردانی را دارند.

با توجه به ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جامعه محلی که به‌طور کلی ۸ معیار جنسیت، سن، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات، شغل، سابقه کاری، مکان زندگی و میزان پذیرش گردشگری بود، پیشنهاد می‌شود که بررسی و اشاره صرف به ویژگی‌های جمعیت‌شناختی تبدیل به بررسی هدفمند و مسئله‌محور ویژگی‌های جامعه محلی شده و از ظرفیت موجود در این زمینه برای تعمیق دانش مرتبط با مسائل مبتنی بر جامعه محلی در فرآیند توسعه گردشگری بهره‌برداری نمود.

با توجه به ویژگی‌های جمعیت‌شناختی گردشگران که به‌طور کلی ۱۸ معیار بود، پیشنهاد می‌شود که توجه به طیف گسترده‌ای از ویژگی‌های گردشگران، خصوصاً در مقالات حوزه بازاریابی توسط پژوهشگران موردتوجه بیشتری قرار گیرد تا در زمینه‌هایی مانند بخش‌بندی بازار و سایر موضوعات مرتبط با ویژگی‌های گردشگران بتوان دیدگاه‌های بیشتر و گسترده‌تری در رابطه با وضعیت گردشگری روستایی در ایران به دست آورد.

مبتنی بر یافته‌های معیار استاندارد، پیشنهاد می‌شود که بررسی کتاب‌ها، خصوصاً کتب تازه منتشرشده موردتوجه بیشتری قرار گیرد تا بنیان‌های نظری مقالات در کنار بنیان‌های تجربی که بیشتر بر اساس یافته‌های مقالات به دست می‌آیند، هم‌وزن و همراه بوده و در نتیجه از کاهش تدریجی قدرت تبیینی مقالات جلوگیری شود.

یافته‌ها مشخص ساخت که ۳۴ درصد از پژوهش‌ها به مقالات فصلنامه پژوهش‌های روستایی استناد نمودند پیشنهاد می‌شود که در این زمینه بر طبق سیاست فعلی نشریه، الزامی برای ارجاع به مقالات فصلنامه وجود نداشته باشد تا شایبه خوداستنادی ایجاد نشود.

نهایتاً پیشنهاد می‌شود منابع کلاسیک گردشگری - البته به‌جا و برحسب ضرورت - موردتوجه بیشتری قرار گیرند.

تعیین یک چارچوب واقعاً ساخت‌مند برای چگونگی گزارش

References

- Abbasi, M., & Serajzadeh, S. H. (2015). [Methodological issues in systematic review along with evaluation of Iranian articles based on this method (Persian)]. *Journal of Iranian Social Studies*, 9(3), 132-160.
- Ahn, J., & Back, K. J. (2018). [Integrated resort: A review of research and directions for future study]. *International Journal of Hospitality Management*, 69, 94-101.
- Allahyari, M., Daghighi Masouleh, Z., & Eftekhari, H. (2015). [Content Analysis of Scientific Articles in Agricultural Extension and Education Science in Iran (2009-2013) (Persian)]. *Iranian Agricultural Extension and Education Journal*, 11(1), 229-249.
- Asgari, B., Elahi, A., & Poorsoltani, Z. H. (2014). [Analysis of sport management articles published in Journal of Research on Sport Science (Persian)]. *Sport Management Studies*, 22, 155-172.
- Azimi Hashemi, M., & Bostan, Z. (2017). [Systematic Review of Research Papers in the Field of Tourism Social Studies (Persian)]. *Social Studies of Tourism*, 5(9), 57-95.
- Azimzadeh, S., Shajie, K., Saffar, Y., Afroozi, F. (2017). [Content Analysis and Trend of Scientific- Research Sport Management Printed Articles (Persian)]. *Sport Management Studies*, 9(43), 217-236.
- Bagheri, A. (2018). [Efficiency of Respondent Driven Sampling to Study Street Children (Persian)]. *Payesh*, 17(3), 239-248.
- Ballantyne, R., Packer, J., & Axelsen, M. (2009). [Trends in tourism research]. *Annals of Tourism Research*, 36(1), 149-152.
- Baloglu, S., & Assante, L. M. (1999). [A content analysis of subject areas and research methods used in five hospitality management journals]. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 23(1), 53-70.
- Bashiri, B. S., & Khorasani, M. A. (2017). [Content Analysis of Articles in Journal of Rural Research from 2010 to 2016 (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 8(1), 136-149.
- Bayat, N., Badri, S., Rezvani, M., Faraji Sabokbar, H. (2013). [Rural Tourism Studies in Iran: A Documentary Analysis of Published Articles in Persian Journals (Persian)]. *Journal of Tourism Planning and Development*, 2(6), 109-128.
- Bentler, P. M. & Chou, C. P. (1987). [Practical Issues in Structural Modeling]. *Sociological Methods and Research*, 16(1): 78-117.
- Berg, B. L. (2009). [An Introduction to Content Analysis. Qualitative Research Methods for the Social Sciences]. (7th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Burt, R. S. (1976). [Interpretational Confounding of Unobserved Variables in Structural Equation Models]. *Sociological Methods and Research*, No. 5: 3-52.
- Camprubi, R., & Coromina, L. (2016). [Content analysis in tourism research]. *Tourism Management Perspectives*, 18, 134-140.
- Cheng, M., Edwards, D., Darcy, S., & Redfern, K. (2018). [A tri-method approach to a review of adventure tourism literature: Bibliometric analysis, content analysis, and a quantitative systematic literature review]. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 42(6), 997-1020.
- Chon, K. S., Evans, M. R., & Sutherlin, D. (1989). [Trends in hospitality management literature: A content analysis]. *Hospitality Education and Research Journal*, 13(3), 483-491.
- Cook, D. A., Beckman, T. J., & Bordage, G. (2007). [Quality of reporting of experimental studies in medical education: a systematic review]. *Medical Education*, 41(8): 737-745.
- Cooper, R. (1998). [Psychiatry and Philosophy of science]. Montreal: McGill-Queen's University Press.
- Costello, A. B. & Osborne, J. W. (2005). [Best Practices in Exploratory Factor Analysis: Four Recommendations for Getting the Most from Your Analysis]. *Practical Assessment, Research and Evaluation*, No. 10: 1-9.
- Dann, G., Nash, D., & Pearce, P. (1988). [Methodology in tourism research]. *Annals of tourism research*, 15(1), 1-28.
- Echtner, C. M., and Jamal, T. B. (1997). [The disciplinary dilemma of tourism studies], *Annals of Tourism Research*, 24(4), 868-883.
- Farzaneh Kharajoo, N. & Jafari Khaledi, M. (2008). [Sensitivity Analysis of Spatial Sampling Designs for Optimal Prediction (Persian)]. *Journal of Statistical Research of Iran*. 5(1), 1-18.
- Fatahi, A., Pourtaheri, M., & R. Eftekhari, A. R. (2018). [Documentary analysis of Persian papers published on rural housing in Iran in the recent decade (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 9(3), 430-445.
- Gabor, M. (2015). [A content analysis of rural tourism research]. *Journal of Tourism, Heritage & Services Marketing*, 1(1), 25-29.
- Ghahnaviyeh, H., Movahedi, F., Yarmohamadian, M. H., & Ajami, S. (2011). [Content and citation analysis of articles published in the Journal of Health Information Management (Persian)]. *Journal of Health Information Management*, 8(1), 82-92.
- Glaser, B.C., Strauss, A.L. (1967). [The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research]. New York: Aldine.
- Gursoy, D., & Sandstrom, J. K. (2016). [An Updated Ranking of Hospitality and Tourism Journals]. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 40(1), 3-18.
- Hall, M., & Page, S. (2006). [The geography of tourism and recreation: Environment, place and space (3rd ed.)], London, Routledge.
- Hatami Naghani, B., & Abessi, M. (2017). [Content Analysis of Science Paper's by Using Text Mining (Persian)]. *IT Management Studies*, 5(18), 137-167.
- Israel, G. D. (1992). [Determining sample size]. Retrieved from <https://www.tarleton.edu/academicassessment/documents/Samplesize.pdf>
- Iacobucci, D. (2010). [Structural Equations Modeling: Fit Indices, Sample Size, and Advanced Topics]. *Journal of Consumer Psychology*, No. 20: 90-98.

- Jogaratnam, G., Chon, K., McCleary, K., Mena, M., & Yoo, J. (2005). [An analysis of institutional contributors to three major academic tourism journals: 1992–2001]. *Tourism Management*, 26(5), 641-648.
- Karami, P. (2012). [Tourism, the subject of Geography (Persian)]. *Scientific- Research Quarterly of Geographical Data (SEPEHR)*, 21(82), 110-112.
- Kassarjian, H. H. (1977). [Content analysis in consumer research]. *The Journal of Consumer Research*, 4(1), 8-18.
- Kim, C. S., Bai, B. H., Kim, P. B., & Chon, K. (2018). [Review of reviews: A systematic analysis of review papers in the hospitality and tourism literature]. *International Journal of Hospitality Management*, 70, 49-58.
- Kline, R. B. (1998). [Principles and Practices of Structural Equation Modeling]. New York: Guilford.
- Klee, R. (1997). [Introduction to the philosophy of science: Cutting nature at its seams]. New York: Oxford University Press.
- Kolbe, R. H., & Burnett, M. S. (1991). [Content-analysis research: An examination of applications with directives for improving research reliability and objectivity]. *Journal of Consumer Research*, 18, 243–250.
- Law, R., Ye, Q., Chen, W., & Leung, R. (2009). [An analysis of the most influential articles published in tourism journals from 2000 to 2007: A Google Scholar approach]. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 26(7), 735-746.
- Law, R., Qi, S., & Buhalis, D. (2010). [Progress in tourism management: A review of website evaluation in tourism research]. *Tourism management*, 31(3), 297-313.
- Lu, J., & Nepal, S. K. (2009). [Sustainable tourism research: An analysis of papers published in the Journal of Sustainable Tourism]. *Journal of Sustainable Tourism*, 17(1), 5-16.
- McKercher, B., & Tung, V. (2015). [Publishing in tourism and hospitality journals: Is the past a prelude to the future?]. *Tourism Management*, 50, 306-315.
- Malek Mohammadi, I. (2008). [Thematic evolutionary analysis of core agricultural and natural resource academic journals in Iran]. *Journal of Agricultural & Food Information*, 9(3), 204-228.
- Mehmetoglu, M., & Dann, G. M. S. (2003). [ATLAS.ti and Content/Semiotic Analysis in Tourism Research]. *Tourism Analysis*, 8(1), 1-13.
- Min, H., Park, J., & Kim, H. J. (2016). [Common method bias in hospitality research: a critical review of literature and an empirical study]. *International Journal of Hospitality Management*, 56, 126-135.
- Mirhoseini, Z., & Jalili Baleh, M. (2009). [Investigation of the research output of faculty members of Tehran pharmacy colleges according to h-index factor (Persian)]. *Epistemology*, 2(7), 85-100.
- Mitchell, R. C. & Carson, R. T. (1989). [Using Surveys to Value Public Goods: The Contingent Valuation Method], Washington, DC.
- Mohammadi, M., Motaghy Dadgar, A., & Motaharinia, E. (2015). [Content analysis of the articles published in the Journal of Philosophical- Theological Research during 1378-1391 (1999-2012) (Persian)]. *Journal of Philosophical Theological Research*, 16(64), 149-71.
- Mohamadifar, G. (2008). [Application of content Analysis (Persian)]. *Journal of Payam-e-Pazhooesh*, 8(88), 26-31.
- Mohammadneghad Shurkaee, M., Jashni Arani, M., & Yazdani, H. R. (2011). [A Meta Method of Past Researches about Effective Factors on Satisfaction Customer Field: Documentary Analysis of Master and PhDs' Thesis in Public University of Tehran (Persian)]. *Journal of business management*, 10(2), 141-164.
- Mueller, R. O. (1996). [Basic Principles of Structural Equation Modeling]. New York: Springer-Verlag.
- Noie, M. (2011). [Considering articles of Journal of Geographical Landscape of Islamic Azad University, Rasht Branch (2006-2010) (Persian)]. *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 6(14), 158-71.
- Palmer, A. L., Sesé, A., & Montano, J. J. (2005). [Tourism and statistics: Bibliometric study 1998–2002]. *Annals of Tourism Research*, 32(1), 167-178.
- Paisley, W. J. (1969). [Studying style as deviation from encoding norms]. In George Gerbner, Ole R. Holsti, Klaus Krippendorff, William J. Paisley, & Philip J. Stone (Eds.), *The analysis of communications content: Developments in scientific theories and computer techniques* (pp. 133–146). New York: John Wiley.
- Radfar, A. H. (2014). [A Survey on Realization of Scientometric Criteria of Iran's 2025 Outlook Document (Persian)]. *Journal of Science & Technology Policy*, 6(3), 55-66.
- Razavizade, N., & Saeedi, A. A. (2014). [Sociological Achievement for Tourism Studies (Persian)]. *Rahbord-e-Tousee*, 39, 80-100.
- Reid, L. J., & Andereck, K. L. (1989). [Statistical analyses use in tourism research]. *Journal of Travel Research*, 28(2), 21-24.
- Sadat-Hashemi S, Ghorbani R, Kavhie B. (2006). [Sample size determination for matched studies (Persian)]. *Koomesh*, 8(1), 55-62.
- Safaei Pour, M. & Rahimi Chamkhani, A. (2018). [Critical Analysis of Sampling Designs in Human Geography Research by Focusing on Selection Bias in Probability Samples (Persian)]. *Geographical Researches Quarterly Journal*, 32(4), 47-68.
- Saneii, S. H. & Rahimi Forushani, A. (2011). [Research techniques: sampling & sample size (Persian)], Tehran: Andishmand.
- Shafiei Sabet, N., & Sedighi, S. (2018). [Pathology of geographical research (with an emphasis on rural geography research) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 9(3), 412-429.
- Shen, Y., Morrison, A. M., Wu, B., Park, J., Li, C., & Li, M. (2018). [Where in the World? A Geographic Analysis of a Decade of Research in Tourism, Hospitality, and Leisure Journals]. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 42(2), 171-200.

- Soper, D. S. (2019). [A-priori Sample Size Calculator for Structural Equation Models (Software)]. Retrieved from: <http://www.danielsoper.com/statcalc>.
- Stepchenkova, S., Kirilenko, A. P., & Morrison, A. M. (2009). [Facilitating Content Analysis in Tourism Research]. *Journal of Travel Research*, 47(4), 454-469.
- Tirgar, A., & Aghalari, Z. (2015). [A Content Analysis of Economic in Scientific Outputs of Medical Sciences (Persian)]. *Community Health*, 2(4), 223-227.
- Tsang, N. K., & Hsu, C. H. (2011). [Thirty years of research on tourism and hospitality management in China: A review and analysis of journal publications]. *International Journal of Hospitality Management*, 30(4), 886-896.
- Vitouladiti, O. (2014). [Content analysis as a research tool for marketing, management and development strategies in tourism]. *Procedia Economics and Finance*, 9, 278-287.
- Wang, M. Y., Fang, S. C., & Chang, Y. H. (2015). [Exploring technological opportunities by mining the gaps between science and technology: Microalgal biofuels]. *Technological Forecasting and Social Change*, 92, 182-195.
- Williams, S. (2009). [Tourism Geography a new synthesis]. New York: Routledge.
- Xiao, H., & Smith, S. (2006). [The making of tourism research: Insights from a Social Sciences Journal]. *Annals of Tourism Research*, 33(2), 490-507.
- Zaki, M. A. (2007). [Investigate research trends of management journals through content analysis (Persian)]. *Management Knowledge (Not Publish)*, 19(1), 43-74.
- Zeighami, R., Nesami, M. B., Oskouie, F., & Nikraves, M. Y. (2008). [Content analysis (Persian)]. *Iran Journal of Nursing*, 21(53), 41-52.
- Zeraatkar, K., & Alishan karami, N. (2013). [Citation and content analysis of Hormozgan Medical Journal (Persian)]. *Hormozgan Medical Journal*, 17(1), 53-60.
- Ziaee, A., Elahi, A., & Bakhshoodehniya, I. (2014). [Content analysis of Movement Sciences and Sport Journal articles of Kharazmi university (Persian)]. *Communication Management in Sports Media*, 1(3), 51-62.
- Ziaee, M., Abbaspoor, N. (2015). [The Position of the Scientific System of Tourism: From a Disciplinary Approach to an Interdisciplinary One (Persian)]. *Tourism Planning and Development*, 4(13), 8-28.

Mousavi, S., Rajabi, M. (2013). [Applicating an Ordered Probit Model for Analysis of the influencing Factors on Tourist's Willingness to Pay (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 3(12), 31-58.

Akbari-Samani, N., Badri, S., Salmani, M. (2013). [Strategic Planning for Rural Tourism, Using IFE & EFE Matrix Case study: Saman - Shahrekord County (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 3(12), 59-84.

Dadvarkhani, F., Zamani, H., Ghadiri Masum, M., Asheri, S. (2013). [The Analysis of Second Home Tourism Development on Physical Changes In Rural Areas (Case Study: Baraghan Rural District of Savojbolagh Township) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 4(2), 277-299.

Roknoddin Eftekhari, A., Sojasi qeidari, H., Purtaheri, M., Azar, A. (2013). [Application of Integration Multi-Criteria Decision Making Method and GIS in Identification of Rural Regions with Ecotourism Potential Case Study: River Valley Tourism in Tehran Providence (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 4(3), 641-660.

Rezatab Azgoumi, S., Heydari Chiyaneh, R. (2013). [An Application of Analytical Network Process (ANP) in Tourism Planning Case Study: Western Mountain Region of Guilan Province (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 4(3), 661-690.

Khani, F., Khosravi Mehr, H., Torani, A. (2014). [Evaluation of Rural Tourism Potentials to Eliminating the Economic Challenges (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 5(1), 191-212.

Varmazyari, H., Asadi, A., Kalantari, K., Rezvani, M. (2014). [Estimation of the Willingness to Pay of Citizens for Agritourism Services Case study of Qazvin (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 5(2), 397-422.

Safaeepour, M., Damanbagh, S., Tahery, H., Razmgir, F. (2014). [The Role of Tourism on Rural Economy Case Study: Banzarde Rural district in Dalaho city (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 5(2), 423-444.

Karami benmaran, Z., Khosravi poor, B., Ghanian, M., Baradaran, M. (2015). [Identify Effective Factors in Formation of Small and Medium Enterprise Oriented Rural tourism, Case Study Kan of County; Tehran (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 5(4), 737-758.

Izadi, H. (2015). [Food Tourism: Opportunity for Sustainable Development of Rural Areas in Iran (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 6(1), 65-96.

AligholizadehFiroozjaei, N., RamezanzadehLasboyee, M., Esmaeeli, M. (2015). [Environmental behaviors of tourists in the desert destinations (Case Study: rural areas ofKhourand Bianak Township) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 6(2), 253-274.

Akbarian Ronizi, S., Shaykh-Baygloo, R. (2015). [Assessment of Environment quality of Villages' tourism Case: Asara County (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 6(2), 433-457.

Ghasemi, M., Kamranifar, H., Hayati, S. (2015). [Preparation of solutions for improving cultural tourism in rural areas, by synthesizing strategic planning models and artificial neural network (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 6(3), 567-592.

پیوست‌ها

پیوست ۱. معرفی مقالات بررسی شده در مقاله حاضر "به ترتیب سال چاپ" (مقالات چاپ شده حوزه گردشگری در فصلنامه پژوهش‌های روستایی از ۱۳۸۹ - شماره سوم ۱۳۹۷).

Papzan, A., Ghobadi, P., Zarafshani, K., Geravandi, S. (2011). [Problems and Limitations of Rural Tourism, Using Grounded Theory (Case-study: Harir Village, Kermanshah Province) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 1(3), 25-52.

Eftekhari, A., Mahdavi, D., Poortaheri, M. (2011). [Localization Process of Sustainable Development Indicators of Rural Tourism in Iran (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 1(4), 1-41.

Dadvar khani, F., Niksirat, M. (2011). [Ecotourism Strategic Planning in Villages Located in Desert Areas (Case Study: Village Kharanaq, Yazd Province) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 1(4), 43-72.

Jomeh poor, M. Ahmadi, S. (2011). [Effect of Tourism on Sustainable Rural Livelihoods (Case Study: Baraghan Village - Savojbolagh County) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 2(5), 33-62.

Badri, S., Rahmani, K., Sojasi-qeydari, M., Hasanpoor, O. (2011). [Strategies of Ecotourism Development in Marivan Township (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 2(6), 31-54.

Karami-Dehkordi, M., Kalantari, K. (2012). [Identification of Rural Tourism Problem in Chaharmahal -&- Bakhtiari Province Using Grounded Theory Technique (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 2(7), 1-30.

Ghanian, M., Khani, F., Baghayi, L. (2012). [Evaluation of Entrepreneurship Climate in Rural Tourism (Case Study: Oraman Region) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 2(7), 99-123.

Rezvani, M., Akbarian, S., Eftekhari, A., Badri, S. (2012). [A Comparative Study of Economic Effects of Second Homes Tourism and Same Day Visits in Rural Areas with Sustainable Development Approach (Case study: Shemiranat County) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 2(8), 35-62.

Vossoughi, L., Khani, F., Motioee-Langroodi, S., Rahnamaee, M. (2012). [Evaluating Rural Community Attitudes towards Tourism Development, according to Structural Equation Model (Case study: Mountain areas of Roodbar Ghasran, Shemiran) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 2(8), 63-88.

Faraji-Sabokbar, H., Motiee-Langroodi, S., Yadollahi-Farsi, J., Karimzadeh, H. (2012). [Ranking the Development of Tourism and its Backgrounds in Rural Areas, Using Gray Topsis (Case Study: Rrual Areas of Varzaghan Township) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 3(9), 1-24.

Rezvani, M., Jafari-Moghaddam, S., Rahimov, H. (2012). [The Effects of Tourism on Entrepreneurial Attitudes in Rural Areas (Case Study: Compare of Abr and Abarsej Villages- Shahrud County) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 3(10), 153-174.

Danesh-Mahr, H., Safari, V., Karimi, A. (2012). [Survey on the Function of Ecotourism and its Effects on Rural Regions using SWOT Analytical Method (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 3(11), 215-240.

- Foman County) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 8(3), 470-487.
- Sheikhi, D., Pazoki, M. (2017). [Assessing and Prioritizing the Factors Affecting Rural Tourism Marketing Using the Marketing Mix Model (A Case Study: Jozan District, Malayer Township) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 8(3), 488-501.
- Hesam, M., Baghiani, H. (2018). [Assessing the attitude of villagers towards the implementation of community-based rural tourism (Case Study: Gurab Pas, Fuman county, Guilan province) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 9(1), 72-87.
- Jalalian, H., Rezvani, M., Tahmasebi, A., Oroji, H. (2018). [Explanation of a Rural Tourism System Model by Using the Chaos Theory and the Butler Model: A Case Study of Mesr Village, Khur-biabank County (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 9(2), 222-235.
- Varmazyari, H., Babaii, M., Imani, B. (2018). [Analysis of the Factors Affecting the Willingness of Tourists for Tour-based Rural Trips: A Case Study of Rural Tourists in Maragheh County (Prsian)]. *Journal of Rural Research*, 9(2), 236-249.
- Motiei Langroodi, S., Gholami, A., Mohammadzadeh Larijani, F. (2018). [Identification and designing of marketing mix elements to promote rural tourism using a prospective approach: A case study of Babol County (Pesian)]. *Journal of Rural Research*, 9(3), 376-395.
- Bayat, N., Badri, S., Rezvani, M. (2018). [Comparative analysis of local residents' perceptions of the impacts of tourism on rural areas: A case study of the villages in the basin of the Kolan River in Malayer County (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 9(3), 478-495.
- Mirzaei, R., Rezaee, N. (2016). [Analyzing The Motivational Factors Affecting Visitors To The local Community-Based Events, Golghaltan Festival as a Case Study (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 7(1), 139-166.
- Akbarian Ronizi, S. (2016). [Assessment of tourism sustainability in tourism target villages (Case study: Sepidan County) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 7(1), 167-193.
- Rezavani, M., Badri, S., Torabi, Z., Malekan, A., Asgary, A. (2016). [Sustainable Rural Tourism in the Margins of Tehran Metropolis (From the Perspective of Ahar) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 7(2), 286-299.
- Salehei, S., Aflaki, Z., Mousazadeh, H., Zangiabadi, Z. (2016). [Assessment Geo-Sites in the Villages of Chahardange Using Fasilous and Nicholas Method (Case Study: Villages of Chahardangeh, City of Sari) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 7(2), 300-315.
- Varmazyari, H., Asadi, A., Rahimi, A., Faghehi, D. (2016). [The Motivation Analysis for Tourists Choice of Agritourism Destination: A Case Study of East Alamut, Iran (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 7(4), 644-657.
- Rezvani, M., Faraji Sabokbar, H., Darban Astaneh, A., Karimi, S. (2017). [Identification and Validation of Effective Indicators and Factors of Environmental Quality in Branding of Rural Tourism Destinations Using Thematic analysis Method (Case: Ethno-cultural Region of Oramanat in Kurdistan and Kermanshah Provinces) (Persian)]. *Journal of Rural Research*, 8(2), 318-345.
- Hesam, M., Cheraghi, M., Akbari, Z., Rohban, S. (2017). [Evaluation and Prioritize of Marketing Mix Components Influence the Development of Rural Tourism (Case Study: Villages of

پیوست ۲. منابع کلاسیک استفاده شده در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

منابع کلاسیک	حوزه کاربردی
دیبايي، ط. (۱۳۷۱). شناخت جهانگردی، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.	
راجی، ر. (۱۳۷۴). راهیابی به توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی، مرکز تحقیقات و مطالعات سیاحتی.	
اعرابی، س. م. و پارسائیان، علی. (۱۳۷۷). جهانگردی در چشم‌انداز جامع، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.	
داس‌ویل، ر. (۱۳۷۹). مدیریت جهانگردی، (ترجمه محمد اعرابی و داود ایزدی)، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.	
فلچر، ج. و ون‌هیل، ا. (۱۳۸۰). اصول و مبانی جهانگردی، (ترجمه اکبر غمخور)، تهران: فراماد.	
یونیفیس، پ. (۱۳۸۰). مدیریت گردشگری فرهنگی، (ترجمه محمود عبدالله‌زاده)، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.	
Butler, R. W. (1980). The concept of a tourism area cycle of evolution: implications for management of resources, <i>Canadian Geographer</i> , 24: 5-12.	مدیریت گردشگری
Smith, V. L. & Eadington, W. R. (1982). <i>Tourism alternatives: potential and problems in the development of tourism</i> , Philadelphia: University of Pennsylvania Press.	
Sheldon, P. J. (1986). The tour operator industry: an analysis. <i>Annals of Tourism Research</i> , 13(3): 349-365.	
Orams, M. B. (1995). Towards a more Desirable form of Ecotourism, <i>Tourism Management</i> , 16(1): 3-8.	
Manely, C. (1990). What is Tourism, the journal of tourism studies, 11(1).	
Goodwin, H. (1995). Tourism and the environment. <i>Biologist</i> , 42(3): 129-133.	

ادامه پیوست ۲. منابع کلاسیک استفاده شده در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

منابع کلاسیک	حوزه کاربردی
مخدوم، م. (۱۳۷۰). ارزیابی توان اکولوژیکی منطقه گیلان و مازندران برای توسعه شهری، صنعتی، روستایی و توریسم، محیط‌شناسی، ۸۱-۱۰۰-۸۱. ادینگتون، ج. (۱۳۷۴). اکوتوریسم (اکولوژی، فعالیت‌های تفریحی و صنعت جهانگردی)، (ترجمه اسماعیل کهرم)، انتشارات سازمان حفاظت محیط‌زیست.	طبیعت‌گردی
رضوانی، ع. ا. (۱۳۸۰). اکوتوریسم و نقش آن در حفاظت محیط‌زیست، اطلاعات سیاسی-اقتصادی، شماره‌های ۱۷۳-۱۷۴. سازمان اکوتوریسم. (۱۳۸۰). جستاری درباره مفهوم طبیعت‌گردی یا جهانگردی زیست‌محیطی (اکوتوریسم)، تهران: مرکز تحقیقات و مطالعات ایرانگردی و جهانگردی.	
Scace, R. C., Grifone, C. & Usher, R. G. (1992). Ecotourism in Canada, Canadian Environmental Advisory Council. International Ecotourism Society (IES). (1993). Ecotourism Guidelines for Nature Tour Operators, the international ecotourism society, Washington, D.C., USA.	اثرات گردشگری
مجنونیان، ه. (۱۳۵۸) روش بررسی اقتصادی پارک‌ها و تفرجگاه‌ها، محیط‌شناسی، ۹: ۱۳-۱۱۴. ابراهیمی، ع. (۱۳۷۶). تأثیر صنعت جهانگردی بر متغیرهای اقتصادی، محیطی، فرهنگی و اجتماعی ایران، مجموعه مقالات نخستین همایش جهانگردی و جمهوری اسلامی ایران، سازمان منطقه آزاد کیش، جلد اول، صص ۴۹۲-۴۹۶. صباغ‌کرمانی، م. و امیریان، س. (۱۳۷۹). بررسی اثرات اقتصادی توریسم در جمهوری اسلامی ایران با استفاده از تحلیل داده-ستانده، پژوهش‌های بازرگانی، ۱۶: ۱-۲۷.	
تجلی، م. ح. (۱۳۷۹). نقش توان‌های توریستی در توسعه اقتصادی شهر کرمان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه تهران.	برنامه‌ریزی گردشگری
Mathieson, A. & Wall, G. (1982). Tourism: Economic, Physical and Social Impacts, London: Longman. Mieczkowski, Z. (1995). Environmental Issues of Tourism and Recreation, Lanham, MD: University Press of America.	
زاهدی، ع. (۱۳۷۷). زمینه‌ها و موانع توریسم در استان کرمانشاه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مدیریت دولتی، دانشگاه رازی کرمانشاه.	
رضوانی، ع. ا. (۱۳۷۸). جغرافیا و صنعت توریسم، تهران: پیام نور.	
رنجبریان، ب. و زاهدی، م. (۱۳۷۹). برنامه‌ریزی توریسم در سطح ملی و منطقه‌ای، اصفهان: جهاد دانشگاهی.	
Murphy, P. E. (1985). Tourism: A Community Approach, New York: Routledge.	
Perdue, R., Long, P., Allen, L. (1987). Rural resident tourism perceptions and attitudes. <i>Annals of Tourism Research</i> , 14(3): 420-429.	
Ritchie, J. R. B. (1988). Consensus Policy Formulation in Tourism, <i>Tourism Management</i> , 9(3): 199-212.	
Kieselbach, S., & Long, P. (1990). Tourism and the rural revitalization movement. <i>Parks and Recreation</i> , 25(3): 62-66.	
Inskeep, E. (1991). <i>Tourism Planning: an integrated and sustainable development approach</i> , Van Nostrand Reinhold. Minnesota Extension Service. (1991). <i>A Training Guide for Rural Tourism Development</i> . Minneapolis: University of Minnesota.	
Ap, J. (1992). Residents' perceptions on tourism impact, <i>Annals of Tourism Research</i> , 19: 665-690.	
King, B., Pizam, A., Milman, A. (1993). Social impact of tourism host perceptions. <i>An MLR of Tourism Research</i> , 20: 650-665.	
Allen, L. R., Hafer, H. R., Long, P. T., Perdue, R. R. (1993). Rural Residents' Attitudes Toward Recreation and Tourism Development. <i>Journal of Travel Research</i> , 21(4): 27-33.	
Simmons, D. G. (1994). Community participation in tourism planning. <i>Tourism Management</i> , 15(2): 98-108.	
Hummelbrunner, R., & Miglbauer, E. (1994). Tourism Promotion and Potential in Peripheral Areas: The Austrian case, <i>Journal of Sustainable Tourism</i> , 2(1+2): 41-50.	
Lane, B. (1994). Sustainable rural tourism strategies: a tool for development and conservation. <i>Journal of Sustainable Tourism</i> , 2(1-2): 102-111.	
Inskeep, E. (1994). <i>National and Regional Tourism Planning: Methodologies and Case Studies</i> , London: Routledge.	
Hall, C. M., & Jenkins, J. M. (1995). <i>Tourism and Public policy</i> , London: Routledge.	
Jamal, T. B., & Getz, D. (1995). Collaboration theory and community tourism planning. <i>Annals of Tourism Research</i> , 22(1): 186-204.	

ادامه پیوست ۲. منابع کلاسیک استفاده شده در مقالات چاپ شده حوزه گردشگری فصلنامه پژوهش‌های روستایی.

منابع کلاسیک	حوزه کاربردی
لامزدن. ل. (۱۳۸۰). بازاریابی گردشگری، (ترجمه محمدابراهیم گوهریان)، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی. Plog, S. (1973). Why Destination Areas Rise and Fall in Popularity, <i>Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly</i> , 12: 13-16.	
Dann, G. M. (1977). Anomie, Ego-enhancement and Tourism, <i>Annals of Tourism Research</i> , 4(4): 184-194.	
Crompton, J. L. (1979). An Assessment of the Image of Mexico as a Vacation Destination and the Influence of Geographical Location upon that Image, <i>Journal of Travel Research</i> , 17(4): 18-23.	
Crompton, J. L. (1979). Motivations for Pleasure Vacation, <i>Annals of Tourism Research</i> , 6(4): 408-424.	
Dann, G. M. S. (1981). Tourist motivation an appraisal. <i>Annals of Tourism Research</i> , 8(2): 187-219.	بازاریابی گردشگری
Iso-Ahola, S. E. (1982). Toward a Social Psychological Theory of Tourism Motivation: A rejoinder, <i>Annals of Tourism Research</i> , 9(2): 256-262.	
Witt, C. A. & Wright, P. L. (1992). Tourism Motivation: Life after Maslow, In P. Johnson & B. Thomas, <i>Choice and demand in tourism</i> , Mansell, London: England.	
Parrinello, G. L. (1993). Motivation and Anticipation in Post-industrial Tourism, <i>Annals of Tourism Research</i> , 20(2): 233-249.	
Embacher, H. (1994). Marketing for Agri-tourism in Austria: Strategy and realisation in a highly developed tourist destination. <i>Journal of Sustainable Tourism</i> , 2(1-2): 61-76.	
Uysal, M., & Jurowski, C. (1994). Testing the push and pull factors. <i>Annals of Tourism Research</i> , 21(4): 844-846.	
شارپلی، ر. (۱۳۸۰). گردشگری روستایی، (ترجمه نصیری و منشی‌زاده)، تهران: منشی.	
Pizam, A. & Poleka, J. (1980). The vacation farm: A new form of tourism destination. In D. E. Hawkins, E. L. Shafer, & J. M. Rovelstad (Eds.), <i>Tourism Marketing and Management Issues</i> , Washington, D.C.: George Washington University.	
Hermans, Dymphna, (1981). The Encountering of Agriculture and Tourism: A catalan case, <i>Annals of tourism Research</i> , 8(3): 462-479.	گونه‌های گردشگری
Frater, J. (1983). Farm Tourism in England: Planning, Funding, Promotion and some Lessons from Europe, <i>Tourism Management</i> , 4(3): 167-179.	
Evans, N. J., & Ilbery, B. W. (1989). A conceptual framework for investigating farm-based accommodation and tourism in Britain. <i>Journal of Rural Studies</i> , 5(3): 257-266.	
Butler, R. W. (1991). Tourism, environment, and sustainable development. <i>Environmental Conservation</i> , 18(3): 201-09.	
McIntyre, G. (1993). <i>Sustainable tourism development: guide for local planners</i> . Madrid: World Tourism Organization.	
Bramwell, B., & Lane, B. (1993). Sustainable Tourism: An Evolving Global Approach, <i>Journal of Sustainable Tourism</i> , 1(1): 6-16.	
Aronsson, L. (1994). Sustainable tourism systems: the example of sustainable rural tourism in Sweden. <i>Journal of Sustainable Tourism</i> , 2(1-2): 77-92.	توسعه پایدار گردشگری
Cater, E. (1994). Ecotourism: a sustainable option? In Cater, E.; Lowman, G., <i>Ecotourism in the Third World: problems and prospects for sustainability</i> , UK: John Wiley & Sons.	
Murphy, P. (1994). <i>Tourism and Sustainable Development</i> , In W. Theobald, <i>Global tourism: The next decade</i> , Oxford: Butterworth.	
Harris, R. & Leiper, N. (1995). <i>Sustainable Tourism: An Australian perspective</i> , Australia: Butterworth Heineman.	